

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ**

**YASAMA DÖNEMİ**

24

**YASAMA YILI**

2

**KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ  
KOMİSYONU**

**TUTANAK DERGİSİ**

***29 Mayıs 2012 Salı***

# KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

## GÖRÜŞME TUTANAKLARI

29 Mayıs 2012 Salı

---0---

### K O N U

#### Sayfa

**İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının 2010 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleri**

**1:39**

## İ Ç İ N D E K İ L E R

|                                                                                               | <u>İl</u>  | <u>Sayfa</u>  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------|---------------|
| <b>BİRİNCİ OTURUM</b>                                                                         |            | <b>1:10</b>   |
| <b>İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının 2010 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleri</b> |            | <b>1:39</b>   |
| M. İbrahim TURHAN (İMKB Başkanı)                                                              |            | 2:7           |
| <b>Öneri-1</b>                                                                                |            | <b>7</b>      |
| M. İbrahim TURHAN (İMKB Başkanı)                                                              |            | 7:8           |
| Tufan KÖSE                                                                                    | Çorum      | 8:9           |
| Necati ÖZENSOY                                                                                | Bursa      | 9:10          |
| <b>İKİNCİ OTURUM</b>                                                                          |            | <b>11:31</b>  |
| Mehmet ŞEKER                                                                                  | Gazi antep | 11            |
| Kamer GENÇ                                                                                    | Tunceli    | 11:13, 16, 17 |
| Mehmet Ali OKUR                                                                               | Kocaeli    | 12            |
| M. İbrahim TURHAN (İMKB Başkanı)                                                              |            | 13:16, 16:17  |
| Necati ÖZENSOY                                                                                | Bursa      | 16            |
| Sayıştay Temsilcisi                                                                           |            | 17            |
| <b>Öneri-2</b>                                                                                |            | <b>17:18</b>  |
| M. İbrahim TURHAN (İMKB Başkanı)                                                              |            | 18:19         |

|                                                       |                |              |
|-------------------------------------------------------|----------------|--------------|
| Kamer GENÇ                                            | Tunceli        | 19:20, 22:23 |
| Mehmet ŞEKER                                          | Gazi antep     | 20:21        |
| Ali SARIBAŞ                                           | Çanakkale      | 21           |
| M. İbrahim TURHAN (İMKB Başkanı)                      |                | 21:22        |
| Sayıştay Temsilcisi                                   |                | 22:23        |
| <b>Öneri-3</b>                                        |                | <b>23</b>    |
| M. İbrahim TURHAN (İMKB Başkanı)                      |                | 23, 24       |
| Sermaye Piyasası Kurulu Temsilcisi                    |                | 23           |
| Necati ÖZENSOY                                        | Bursa          | 24           |
| Mehmet ŞEKER                                          | Gazi antep     | 24           |
| <b>Öneri-4</b>                                        |                | <b>25</b>    |
| M. İbrahim TURHAN (İMKB Başkanı)                      |                | 25, 27:28,   |
|                                                       |                | 29:30, 31    |
| Kamer GENÇ                                            | Tunceli        | 25:26, 30    |
| Mehmet ŞEKER                                          | Gazi antep     | 26           |
| Mehmet DOMAÇ                                          | İstanbul       | 26:27        |
| Haydar AKAR                                           | Kocaeli        | 28:29        |
| Sayıştay Temsilcisi                                   |                | 30           |
| <b>Sonuç</b>                                          |                | <b>30</b>    |
| <b>ÜÇÜNCÜ OTURUM</b>                                  |                | <b>32:39</b> |
| Osman SARAÇ (İstanbul Altın Borsası Başkan Vekili)    |                | 32:34        |
| <b>Öneri-1</b>                                        |                | <b>34</b>    |
| Osman SARAÇ (İstanbul Altın Borsası Başkan Vekili)    |                | 34           |
| Ali İhsan GÜNGÖR (Sermaye Piyasası Kurulu Temsilcisi) |                | 34           |
| <b>Öneri-2</b>                                        |                | <b>34:35</b> |
| Osman SARAÇ (İstanbul Altın Borsası Başkan Vekili)    |                | 35:36, 37:38 |
| Mehmet GELDİ                                          | Giresun        | 36           |
| Sayıştay Temsilcisi                                   |                | 36           |
| <b>Öneri-3</b>                                        |                | <b>37</b>    |
| <b>Cevap-3</b>                                        |                | <b>37</b>    |
| Kemalettin YILMAZ                                     | Afyonkarahisar | 37           |
| <b>Sonuç</b>                                          |                | <b>38</b>    |

**Açılma Saati:** 15.36

**Kapanma Saati:** 18.11

## BİRİNCİ OTURUM

29 Mayıs 2012 Salı

Açılma Saati. 15.36

BAŞKAN: Fahrettin POYRAZ (Bilecik)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YENİ (Samsun)

SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

(Oturum Başkan Vekili Ahmet Yeni tarafından açılmıştır)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığının, kamu kurumlarımızın ve basınımızın değerli temsilcileri; toplantımıza hepiniz hoş geldiniz.

24' üncü Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı'nın 27' nci Birleşimini açıyorum.

**Bugün gündemimizde sırasıyla İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Başkanlığı ve İstanbul Altın Borsası Başkanlığının 2010 yılı bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri yer almaktadır.**

**Değerli üyeler, çalışmalarımıza İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının 2010 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleriyle başlıyoruz.**

Değerli üyeler, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, 1981 yılında çıkarılan Sermaye Piyasası Kanunu' na dayanarak 1985 yılında kurulmuş ve 1986 yılında faaliyete başlamıştır. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, kurulduğu yıldan bu yana hızlı bir gelişme göstermiş, kurumsallaşmasını tamamlamış ve teknolojik alt yapısını güçlendirerek günümüzde dünyanın önemli borsaları arasına girmiştir.

Değerli üyeler, yabancı yatırımcıların saklama payının yüzde 62 düzeyinde olması İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının uluslararası platformda güvenilir ve yatırım yapılabilir bir borsa olduğunun göstergesidir.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, tahvil ve bono piyasası işlem hacminde 2010 yılında 446 milyar dolar ile gelişmiş ve gelişmekte olan borsalar arasında 8' inci yeri almıştır.

Şimdi, Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Başkanı Sayın İbrahim Turhan' a söz vereceğim ancak ondan önce, toplantımıza katılan kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin Komisyonumuza kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

(Toplantıya katılanlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Şimdi, sunum yapmak üzere İMKB Başkanı Sayın İbrahim Turhan'a söz veriyorum.

İMKB BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Sayın Başkanım, değerli üyeler; sözlerime başlamadan önce hepinizi şahsım ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsası adına en içten duygularıyla sevgiyle ve saygıyla selamlamak istiyorum.

Öncelikle, 2010 yılı faaliyetlerine ilişkin denetim raporunun tartışılmaya başlanmasından önce, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının yapısını, Türkiye ve dünya ekonomisindeki yerini, faaliyetlerini ve önümüzdeki döneme ilişkin çalışmalarımızı ifade eden kısa bir sunum yapmak istiyorum müsaade ederseniz.

Efendim, sizin de ifade ettiğiniz üzere, İstanbul Menkul Kıymetler Borsamız 1985 yılı sonunda kurulmuş olup 1986 yılından beri faaliyetlerini sürdürmektedir. Borsamızın 4 tane temel piyasası bulunmaktadır. Bunlar sırasıyla, hisse senetleri piyasası, tahvil ve bono piyasası, yabancı menkul kıymetler piyasası ve gelişen işletmeler piyasasıdır. Hisse senetleri piyasamızın altında, hisse senetlerimizin işlem gördüğü ulusal pazarımız, ikinci ulusal pazarımız, gözaltı pazarımız ve kurumsal ürünler pazarımız bulunmaktadır.

Bugün itibarıyla, ulusal pazarımızda 238, ikinci ulusal pazarımızda 67, gözaltı pazarımızda 11 şirketimizin hisseleri işlem görmektedir. Kurumsal ürünler pazarımızda, 16'sı borsa yatırım fonu, 53 tanesi menkul kıymet ve gayrimenkul yatırım ortaklığı olmak üzere şirketlerimizin, ortaklıklarımızın payları ve 136 varant kontratı işlem görmektedir.

Tahvil ve bono piyasamızda, kesin alım-satım pazarı, repo/ters repo pazarı, nitelikli yatırımcıya ihraç pazarı, menkul kıymet tercihli repo pazarı ve bankalar arası repo/ters repo pazarımız bulunmaktadır.

Yabancı menkul kıymetler piyasamız, ağırlıklı olarak yabancı para cinsinden ihraç edilmiş menkul kıymetlerin işlem görmesi için düzenlenmiş bir piyasa olup şu an itibarıyla Türkiye Cumhuriyeti Hazinesi tarafından ihraç edilen eurobond'ların alınıp satıldığı bir pazar durumundadır.

Gelişen işletmeler piyasamız, birazdan ayrıntılı olarak bilgi arz edeceğim, geçen yıl şubat ayında ilk defa faaliyete girmiş, özellikle küçük ve orta boy işletmelerimizin hisselerinin işlem görmesi için düzenlenmiş bir piyasa olup bugün itibarıyla 6 şirketimizin hisseleri orada işlem görmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; yıllar itibarıyla İstanbul Menkul Kıymetler piyasalarındaki günlük ortalama işlem hacimlerine baktığımız zaman, borsamızın işlem hacmi ve likidite olarak bölgenin en likit borsası olduğunu rahatlıkla söyleyebiliyoruz. Bu çerçevede, hisse senetleri piyasalarımızda ortalama işlem hacmi 1,5 milyar Amerikan doları, kesin alım satım piyasamızda yaklaşık 1 milyar Amerikan doları işlem hacmi gerçekleşirken sadece borsamıza özgü bir piyasa olan

repo ve ters repo pazarında, biraz da tabii bu pazarın kendisine özgü durumu ve Merkez Bankamızın politikaları dolayısıyla, 15 milyar Amerikan dolarını geçen bir işlem hacmi söz konusu olmaktadır. Toplam olarak baktığımız zamanda yıllık işlem hacmimizin 2,5 trilyon Amerikan dolarına ulaştığını söyleyebiliyoruz.

Yine, borsamızla ilgili önemli bir gösterge, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında işlem gören şirketlerin hisselerinin fiyatları üzerinden hesaplanan piyasa değerleridir. 2003 ile 2012 yılına karşılaştırmalı olarak bakıldığında zaman, gayrisafi yurt içi hasılamızın yaklaşık 2,8 kat, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası piyasa değerinin ise yaklaşık 4,5 kat arttığını görüyoruz. Yine, aynı dönemde, işlem gören şirket sayımız 285'ten 375'e yükselmiş, piyasa değerinin gayrisafi yurt için hasılaya oranı da yüzde 21'den yüzde 30'lara yükselmiştir.

2023 yılı stratejik plan vizyonu çerçevesinde, gayrisafi yurt içi hasılamızın 3 kat artması beklenirken İstanbul Menkul Kıymetler Borsası olarak bizim ortaya koyduğumuz vizyonda da piyasa değerimizin gayrisafi yurt içi hasılaya oranının Türkiye'nin mukayese edilebilir olduğu ülkeler grubu ortalamalarına yaklaşarak ve bazı ülkeleri de geride bırakarak yüzde 80'lere yükselmesini hedefliyoruz. 10 Mayıs 2012 tarihi itibarıyla hesaplanan toplam piyasa değerimiz, 444 milyar 857 milyon Türk lirasıdır.

Faaliyete başladığı günden bugüne kadar İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının ekonomiye kazandırdığı fonlara göz atacak olursak halka arz ve bedelli sermaye artırımını yoluyla reel sektörümüze 54 milyar Amerikan dolarının üzerinde, nakit temettü yoluyla yatırımcılarımıza da 52 milyar Amerikan dolarının üzerinde bir fon sağladığını söyleyebiliriz.

Borsamızda faaliyet gösteren şirketlerin içerisinde seçtiğimiz İMKB-100 endeksinin Amerikan doları cinsinden performansına baktığımız zaman... Özellikle bu son dönemde bütün dünyayı etkileyen finansal kriz öncesi dönemden itibaren durumu gösteren bir grafik size arz ettiğimiz. O dönem boyunca İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının hem gelişmiş ülkeler hem de gelişmekte olan ülkelere daha iyi bir performans gösterdiğini görüyoruz. Burada mavi olarak gösterilen Morgan Stanley Yatırım Bankasının bütün dünyada kendisiyle işlem yapan ülkeler içerisinde hazırlanmış olduğu country endeksteki gelişmiş ülkeler, kırmızıyla gösterilen yine aynı endeksteki gelişmekte olan ülkelerin borsa performanslarıdır. Yeşille gösterilen de Amerikan doları cinsinden İMKB-100'ün performansıdır. Tabii, efendim burada şunu da ifade etmeme müsaade edin, borsamızın diğer borsalardan veya diğer ülke piyasalarından daha iyi performans göstermiş olması bir artı değer olarak kaydedilirken aynı zamanda, dalgalanmanın boyutu da dikkat edilmesi gereken bir husus olarak burada grafikte gözlenmektedir.

Yine, piyasa değerinin, az evvel arz ettiğim, karşılaştırmalı olarak incelenmesi durumunda, 2011 yılında İMKB'nin piyasa değerinin millî gelirimize oranı yüzde 26 iken bu gelirin diğer bazı

seçilmiş ülkelerde hangi oranlarda seyrettiği yansıda görülmektedir. Tabii burada, belki hemen ifade edilmesi gereken bir husus var. Türkiye'nin Polonya gibi, Mısır gibi bölge borsalarıyla, bölgemizdeki diğer borsalarla mukayese edildiği zaman durumunun kabul edilebilir bir seviyede olduğunu görüyoruz ama özellikle bizim ülkemiz gibi yüksek büyüme hızı gösteren ülkelere baktığımız zaman bu oranın ortalama yüzde 65'ler seviyesinde olduğu dikkatimizi çekiyor. Dolayısıyla, biz bunu yüzde 80'e çıkarma hedefimizi gerçekleştirdiğimiz zaman sermaye piyasalarımız adına ve özellikle de tabii sermaye piyasalarımızdan ekonomimize aktarılacak, reel sektöre aktarılacak yatırıma ve üretime dönebilecek fonlar açısından önemli bir gelişme sağlayabileceğimizi düşünüyoruz.

Efendim, bir diğer önemli husus, tabii ki likidite yani gerçekleşen işlem hacimleri. İşlem hacimleri itibarıyla baktığımız zaman, gelişmekte olan ülkeler arasında İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının 10'uncu sırada, tahvil ve bono piyasası işlem hacimleri açısından değerlendirildiği zamansa bütün dünyada Dünya Borsalar Federasyonu üyesi ülkeler arasında 8'inci sırada olduğunu görüyoruz.

Borsamız açısından önümüzdeki dönemde önemli hususlardan bir tanesi, malumları olduğu üzere, yeniden yapılandırma çalışmaları olacaktır. Dünyadaki gelişmeleri kısaca arz ettiğimiz bu yansıda, 2010 yılı itibarıyla bakıldığı zaman dünyada İstanbul Menkul Kıymetler Borsamız gibi kâr odaklı olmayan borsaların sayılarının giderek azaldığı ve borsaların kâr odaklı şirketler hâlinde faaliyet gösterdiklerini görüyoruz. Yine bir diğer konu, borsaların gelirlerindeki farklılaşma, daha evvel ağırlıklı olarak işlem gelirleri, kotasyon gelirleri üzeriyle hizmet gelirlerine dayanarak faaliyet gösteren borsaların giderek diğer gelirlerini artırdıklarını, finansal gelirlerini artırdıklarını, veri satışını önemli bir gelir kaynağı hâline getirdiklerini görüyoruz. Yine, kamuoyumuzda da tartışılan bir husus, sermaye piyasalarındaki farklı borsaların faaliyetleriyle ilgili. Son dönemde yine 2009-2010 ve 2011 yıllarına baktığımız zaman, dünyada birçok borsanın hem ulusal sınırlar içerisindeki borsaların birleşmesi hem de zaman zaman sınır ötesi ve hatta denizaşırı birleşmelerle bir konsolidasyon sürecine gittikleri ve dünyadaki rekabet şartlarıyla bu şekilde başa çıkmaya çalıştıklarını görüyoruz.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının son dönemde üzerine odaklandığı çalışmalardan birisi ve belki de en önemlisi halka arz çalışmalarıdır. Bu halka arz çalışmaları çerçevesinde, işletmelerimizi, reel sektör kuruluşlarımızı sermaye piyasalarımızla tanıştırmayı amaçlıyoruz. Özellikle finansman imkânlarının dünyada giderek zorlaştığı, bankacılık sektörü kredilerinin giderek daha az bulunduğu ve maliyetlendiği bir ortamda, takdir ederseniz ki sermaye piyasaları aracılığıyla finansman imkânını sağlamak özellikle küçük ve orta boy işletmeler için büyük önem taşıyor. 2012 yılında bugüne kadar 12 tane halka arz gerçekleştirildi. Bu halka arzlar sonucunda ekonomimize ve şirketlerimize 300 milyon lira kaynak sağlandı. Tabii, bu hisse senedi piyasalarındaki halka arzların dışında bir de özel sektörümüzün borçlanma araçları ihracı yoluyla da kendisine finansman sağlama arayışı içinde olduğunu görüyoruz. Burada da yılın ilk dört ayı itibarıyla 74 ihraçla 16 milyar Türk

lirası tutarında fon sağlandı. Bir taraftan halka arz seferberliği yaparak sermaye piyasalarına sunulan menkul kıymet ve sermaye piyasası aracı miktarını artırmaya çalışırken, öte yandan yatırımcı seferberliğiyle yatırımcılarımızın da daha bilinçli hareket etmesi ve sermaye piyasalarında yatırımlarını doğru bir şekilde yönlendirmesini sağlamaya çalışıyoruz. Sermaye Piyasası Kurulumuzun başkanlığında, sermaye piyasalarında faaliyet gösteren bütün kuruluşlarımızın bir araya gelmesiyle imzalanan bir protokol çerçevesinde yürütülen yatırımcı seferberliğimizde biz İstanbul Menkul Kıymetler Borsası olarak bilindiyatirimci.org adresli web sitemizle interaktif bir şekilde yatırımcılarımıza sermaye piyasaları, halka arz, alım satım, temel kavramlar, hisse senedi ve tahvile yapılacak işlemler hususunda bilgi vermeye çalışıyoruz.

Yine son dönemde hız kazandırdığımız bir diğer faaliyetimiz, uluslararası görünürlüğümüzü, bilinirliğimizi artırmak ve geliştirmekte olan ülke borsalarıyla ortaklıkları, stratejik birliktelikleri, gelişmiş ülke borsaları ve uluslararası şirketlerle de know-how aktarımı, bilgi birikim aktarımı ve ortak ürün geliştirme yoluyla faaliyet alanımızı genişletmek olmuştur. Yansıda, son dönemde irtibata geçtiğimiz ve belli konularda anlaşmalar yaparak ilerleme kaydettiğimiz borsalar ve bunlarla yaptığımız görüşmelerle ilgili birkaç bilgi size arz etmeye çalışıyoruz. Burada logolarını gördüğünüz borsalar, yılbaşından beri görüştüğümüz, anlaşma yaptığımız veya önümüzdeki dönem anlaşma yapmak üzere mutabık kaldığımız borsalardır efendim.

Yine, borsaların dışındaki kurumsal yatırımcılarla da görüşmeler yapıyoruz. Yine yansıda logolarını gördüğünüz yatırımcılar, özellikle borsalara yatırım yapan ve borsaların faaliyet alanında faaliyet gösteren küresel ölçekte yatırımcıların logolarıdır. Bu yatırımcılarla da yılbaşından itibaren irtibata geçerek görüşmeler yaptık, birtakım anlaşmalarla borsamızın bilinirliğini, görünürlüğünü artırmaya çalıştık.

Yine, uluslararası çalışmalarımız çerçevesinde, bu yıl itibarıyla, önümüzdeki dönemde gerçekleştirmeyi planladığımız uluslararası organizasyonlarla ilgili bir yansımız var. Efendim, burada görebileceğiniz gibi hem Asya bölgesiyle hem Avrupa bölgesiyle hem İslam Konferansı Teşkilatı üyesi ülkelerle hem bölgesel örgütlerle hem küresel yatırımcılarla uluslararası birtakım organizasyonlar planlıyoruz. Hemen birkaç örnek vermek gerekirse bunların içerisinde en ön plana çıkan, 20-21 Haziran tarihlerinde İstanbul'da yapılacak Avrupa Borsalar Federasyonu yıllık toplantısı ki ülkemiz Avrupa Birliği üyesi olmadığı hâlde Avrupa Borsalar Federasyonuna kabul edilen tek borsadır. Bu konuda benden önce görev yapan değerli meslektaşım Sayın Hüseyin Erkan'a da huzurlarınızda teşekkürlerimi arz etmek isterim.

Yine, bu anlamda olmak üzere, 6-9 Kasım tarihleri arasında uluslararası ölçekte sermaye piyasalarında düzenleyici ve denetleyici otorite olarak kabul edilen IOSCO'nun Öz Düzenleyici Kuruluşlar Danışma Komitesi Toplantısına da İstanbul'da ev sahipliği yapacağımızı arz edeyim.

Efendim, son olarak, borsamızın gelecek vizyonuna ve hedeflerine ilişkin bilgileri arz etmek istiyorum. Önümüzdeki dönem itibarıyla yeni Sermaye Piyasası Kanunu'muzun... Ki şu anda, bildiğim kadarıyla, Sermaye Piyasası Kurulumuz ve ilgili kuruluşlar tarafından ön hazırlık çalışmaları hazırlanmış ve tasarı taslağı Başbakanlığa sunulmuş durumda. Medisimizin uygun görmesi ve bunun yasalaşması hâlinde yine yakın zamanda yürürlüğe girecek olan Türk Ticaret Kanunu'muzla birlikte borsamızın faaliyet göstereceği iş ortamının ciddi biçimde değişeceğini söyleyebiliriz. Buna uygun olarak biz teknolojik altyapımızı da borsamızın hedeflerine ve vizyonlarına uygun bir seviyeye getirmeyi amaçlıyoruz.

Bu şekilde başlatacağımız yeniden yapılandırma çalışmaları içerisinde öncelikle şu an itibarıyla üyelerden oluşan bir kooperatif mahiyetinde olan borsamızın bir anonim şirkete dönüşmesi, ardından sermaye piyasalarımızda faaliyet gösteren diğer kardeş kuruluşlarımızla ve başka alanlarda faaliyet gösteren diğer borsalarımızla yatay ve dikey entegrasyonun sağlanması, bu arada da yürütmüş olduğumuz halka arz seferberliği ve yatırımcı seferberliğiyle borsamızdaki hem işlem hacminin hem likiditenin hem piyasa değerinin artırılması ve son olarak, hem yönetim tarafından uygun görülmesi hem uluslararası piyasaların uygun olması durumunda, daha doğrusu uygun olacağı anda da halka arz yoluna gitmek suretiyle borsamızdaki sermaye sahipliğini tabana yaymak ve aynı anda bir taraftan bölgesel ve küresel iş birlikleriyle İstanbul'u sermaye piyasaları alanında bir bölgesel merkez hâline getirmek, diğer yandan da yatay ve dikey entegrasyonun da katkısıyla ürün çeşitliliğini sağlayarak önümüzdeki beş yıl içerisinde İstanbul Borsasını bin şirketin en az faaliyet göstereceği, piyasa değerinin millî gelire oranında yüzde 80'lik performansı sağlayacak ve böylelikle İstanbul Finans Merkezi Projesi'nde merkezî rolü oynayacak, bel kemiği teşkil edecek bir kurum hâline getirmeyi amaçlıyoruz. Bu gerçekleştiği zaman bugünkü İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, İzmir'de faaliyet göstermekte olan Vadeli İşlemler ve Opsiyonlar Borsası, İstanbul Altın Borsası, kurulacak ürün borsası, enerji borsası gibi diğer borsalarımız hazırladıkları, sundukları ürünlerle, bunların sermaye piyasası ürünü hâline, sermaye piyasası aracı hâline geldiği andan başlamak suretiyle kuşkusuz, tek bir erişim noktasından ulaşılan, tek bir yatırımcı hesabıyla takip edilebilen, bütün finansal ürünlerin yatırımcılara kolaylıkla sunulduğu, ortak işletim platformu sağlayan teknoloji şirketi sayesinde uluslararası borsalar ve borsamızın Başkanlığını yürüttüğü Avrasya Borsalar Federasyonu üyesi borsaları bir araya getiren ve aracı kuruluşlarımızın da rahatlıkla faaliyetlerini sürdürebileceği, fiyat oluşumunun etkin, etkili, dürüst, şeffaf, adil ve rekabetçi olduğu, yatırımcılarımıza makul bir getiri kazandıran, işletmelerimize kolay finansman imkânlarıyla üretim, yatırım ve istihdam imkânı sağlayan, ülkemiz ekonomisine bu şekilde katkıda bulunan bir kurum hâline gelmeyi amaçlıyoruz.

Efendim, benim bu noktada yapacağım sunum sona ermiştir. Beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyor ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, İMKB Başkanı Sayın İbrahim Turhan Bey’e teşekkür ediyorum.

Şimdi, 2010 yılına ait önerilere geçiyoruz.

2010 yılına ait, Üst Komisyona taşınan 4 adet öneri bulunmaktadır.

1’inci öneriyi okutuyorum:

**Öneri 1-** İMKB’de uluslararası rekabetin gerektirdiği çağdaş borsacılık açılımlarının sağlanmasını temin edecek bir yapının oluşturulması, kamu-özel hukuk hükümleri karşısındaki durumunun netleştirilmesi amacıyla; İMKB açısından olması gereken, kalıcı ve sağlıklı bir mevzuatın bir an önce yürürlüğe girmesi için ilgili merciler nezdinde girişimde bulunulması.

BAŞKAN – Kim cevabı okuyacak Sayın Başkan?

İMKB BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Efendim, aynen okuyayım mı yoksa kısaca mı arz edeyim? Nasıl tercih edersiniz?

BAŞKAN – Yani önerinin cevabını nasıl veriyorsanız, ister cevabı okuyun isterseniz irticalen verin. Ancak bu cevapları verirken daha sonra milletvekillerimizin sizlere yönelik soruları olacak. Bu soruları, hangi milletvekili hangi soruyu sordu, bunları not alacaksınız, ondan sonra tek tek cevaplanacak. Bu arada, şu anda cevaplayamadığınız, araştırmayı gerektiren bir husus varsa bu tutanaklar elinize ulaştıktan sonra on beş gün içerisinde bize de yazılı cevap verebilirsiniz.

Şimdi, evet, öneri 1’in cevabını alalım.

Buyurun.

İMKB BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Efendim, bildiğiniz gibi, İstanbul Finans Merkezi Strateji Belgesi ve Eylem Planı’nın 46 numaralı maddesinde de borsaların hukuki statülerinin netleştirilmesi ve genel kamu idaresini ilgilendiren mevzuat kapsamı dışına çıkarılmaları öngörülmüştür. Bu çerçevede, yakın zamanda yasalaşmasını beklediğimiz Sermaye Piyasası Kanunu özellikle sermaye piyasaları alanında faaliyet gösteren borsalarımız da dâhil olmak üzere bütün kuruluşlar için uluslararası standartlara uygun, aynı zamanda da iş hayatının gereklerini karşılayan, sağlam bir faaliyet zemini oluşturacaktır. Bu anlamda bu kanunun yürürlüğe girmesinin bu öneriyi büyük ölçüde karşılayacağını düşünüyoruz.

Aynı zamanda, belki bu ara dönemde gerçekleşen gelişmelerle ilgili bilgi arz etmemiz gerekirse, 2 Kasım 2011 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 662 sayılı Kanun Hükmün Kararname ile borsamızın temel faaliyet çerçevesini oluşturan 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’de değişikliğe gidilip borsanın daha süratli karar vermesini sağlayacak bir yapısal değişiklik gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda, bu geçtiğimiz 26 Nisan tarihinde, 26 Nisan 2012 tarihinde yine Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş ve Organlarına İlişkin Yönetmelik de borsanın karar mekanizmalarını ve hareket kabiliyetini

bir nebze de olsa -yani mevcut hukuki çerçevede- iyileştirme yönünde bir adım atılmasını mümkün kılmıştır. Fakat, dediğim gibi Sayın Başkanım, burada en önemli husus Sermaye Piyasası Kanunu'muzun yürürlüğe girmesinden sonra sermaye piyasalarımızda sağlanacak yeniden yapılandırma olacaktır.

Arz ederim.

BAŞKAN – Değerli üyeler, 1'inci öneriyle ilgili soru sormak isteyen arkadaşlarımız...

Evet, sırasıyla, şimdi söz veriyorum.

Tufan Bey, buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Ben öncelikle Komisyon Başkanlığımıza bir öneri getirmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Şimdi, buraya gelen kamu iktisadi teşebbüslerinin bir dosyaları oluyor şeyleri içeren. Önerileri, Sayıştay önerilerini, alt komisyon önerilerini, oradaki çalışmaları, işte, yöneticilerin tanıtımını öngören bir dosyaları var ama her bir kamu iktisadi kuruluşu, kurumu kendine göre bir dosya hazırlıyor ve biz buradaki bilgilere ulaşmakta kimisinde zorlanıyoruz. Bir format belirlese bizim Komisyonumuz da bu formatı bütün kamu iktisadi kuruluşlarına, teşebbüslerine gönderse, o formata uygun olarak dosya hazırlayıp getirirlerse daha iyi olur kanaatindeyim. Bu önerimi söyledikten sonra, bunu da Başkanlığınızın bir değerlendirmesini, gerekirse yazılı öneri olarak verip oylamanızı istiyorum, eğer gerekirse Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın milletvekillerimiz, bunlar, tabii, bu format esas itibarıyla KİT Komisyonu çalışmaya başladığı günden beri KİT'lerimize tebliğ edilmiş, biraz sonra vereceğim ama bunu tekrar hatırlattığınız için de teşekkür ederiz. Formatlara hem Sayıştayımız, eski Yüksek Denetleme Kurulu üyesi... Şimdi de kitapçıklarımız aynı, soruların cevapları, hazırlanması, öz geçmişler, hepsi... Ama bunu tekrar, bir daha gündeme getirelim. Teşekkür ediyorum.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkandan ben şunu öğrenmek istiyorum: Şimdi, son günlerde yapılan bir değişiklikle Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı ve 3 üyesi, daha doğrusu, İstanbul Menkul Kıymetler Borsa Başkanlığının Başkanı ve 3 Yönetim Kurulu üyesi sermaye piyasasının bağlı olduğu bakanlığın teklifi üzerine müşterek kararname ile atanıyor. Bu değişiklik, bu atama tam rekabet piyasasının hâkim olduğu ve Türkiye'nin en büyük şirketlerin, dahası uluslararası şirketlerin kote edildiği İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının bağımsızlığına gölge düşürür mü? Bu konuda diğer ülkelerdeki borsaların hukuki konumu, mevzuatı, düzenlemesi nedir? Bize yakın olanlar var mı? Yoksa tamamıyla Borsa Genel Kurulunun atadığı üyelerden oluşan borsalarımız var mı? Bu konularda bize bilgi verirseniz mevcut durumla ilgili ve sakıncalarının ya da yararlarının neler olduğunu belirtirseniz sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Çorum Milletvekilimizin talebini şöyle biz karşılamışız: “Dosya hâlinde düzenlenerek Komisyon Başkanlığımıza gönderilecek belgeler ve sıralaması” diye bunu tüm kurumlarımıza, KİT’lerimize göndermişiz; var ama bunu tekrar, bir daha gözden geçirelim. Bu bakımdan, size teşekkür ediyorum.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Şimdi, muhakkak, hazırlanan bütün dosyalar güzel. İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının da dosyası güzel ama zaman zaman gelen dosyalarda 1, 2, 3, 4, 5 diye sıralıyor, 1’inci sayfasında 1, 2, 3, 4, 5’te neler olduğunu söylüyor. Şimdi bunda biz arayarak buluyoruz. Ha “Ara da bul.” da diyebilirsiniz ama yapılsa daha iyi olmaz mı?

BAŞKAN – Daha iyi olur ve biz bunu bir daha hatırlatalım arkadaşlarımıza.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bir daha hatırlatırsak bizim için çalışmalarımızda kolaylık olur diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de bu yeni yapılanmayla ilgili, burada, öneri “İMKB’de uluslararası rekabetin gerektirdiği çağdaş borsacılık açılımlarının sağlanması” diye başlamış. Tabii, geçtiğimiz dönemde bu kanun hükmünde kararname yayımlanmadan önce Başkan ilgili Bakanlık tarafından, diğer Yönetim Kurulu üyeleri de aracı kurumların yani İMKB’nin ortakları tarafından belirleniyor idi. Şimdi, aracı kurumlar, İMKB’nin ortaklarının dışında bir yapı oluşturuldu. Yani bu yapı nasıl oluştu? Şu anda karar mekanizması tamamen Hükûmetin eline geçti. Yani 1 Başkan ve 3 tane Yönetim Kurulu üyesi yani 4 tane Yönetim Kurulu üyesi, dolayısıyla çoğunluk olduğu için, yani tabiri caizse böyle bir şey var, davul aracı kurumların veya ortakların boynunda, tokmak Hükûmetin elinde. Şimdi, böyle bir çalışma sistemine girdik. Şimdi, tabii, Hükûmet böyle bir karar alırken mutlaka bir şeyi düşünmüştür ama biz de öğrenmek isteriz. Bu kararnameden önceki İMKB’nin politikaları, vizyonu, İMKB’yle ilgili, gelecekle ilgili birtakım eksiklikleri vardı da şimdi yeni gelen yönetim daha farklı bir vizyonla mı yani geçmişte yapılan çalışmalardan çok farklı bir sistem mi geliştirmek üzere geldi? Yani size böyle bir görev verildi mi? Ben bunu merak ediyorum.

Bir de aynı minval üzere, dünyadaki borsalarda böyle aracı kurumların ortak olup da yönetimlerin ellerinde olduğu borsalarda daha sonra hükûmetin emrine giren, Yönetim Kurulu kararlarını alabilecek, hükûmet emrinde olabilecek, yönetim şekilleri değiştirilen var mı? Yani

buradan geçiş yapan var mı? Varsa birtakım gelişmeleri, biraz önce sizin bahsettiğiniz hedeflere yönelik birtakım gelişmeler daha mı çabuk olmuştur?

Bir de İMKB'nin görevi ayna görevi yapmak. Siz herhâlde fabrikaların bilançolarını, krlılıklarını, gelecek vizyonlarını -veya üretim yapan firmaların veya ticaret yapan firmaların- ne kadar doğru gösterirseniz, ne kadar spekülasyonun önüne geçerseniz o kadar İMKB de güvenilir bir kurum olur ve bu alışverişler de daha güvenilir bir şekilde yapılır yani siz de aracılığı doğru bir şekilde yapmış olursunuz. şimdi, bu güven esasına dayanılarak dünyadaki bu liberalleşen ekonomide, küreselleşen ekonomide bu yapılanma... Biraz nce Sayın Başkan ifade etti, yüzde 62 yabancıların elinde bu oran olarak, bildiğim kadarıyla yüzde 73'lere kadar çıkmıştı yabancıların İMKB'deki oranı. Yani bu yapılanmadan sonra geriye mi gitti yabancıların elindeki kğıtlar yoksa daha da aşağıdaydı da yukarı mı ıktı? Bu yapılanma yabancılara daha mı güven telkin eder? Çünkü bu piyasalarda, sermaye piyasalarındaki en önemli faktör güven faktörüdür. Yani güven sağlayamazsanız, o ayna görevini çok şeffaf bir şekilde yapamazsanız bu iş, istediğiniz kadar vizyon koyun, olmaz. Dolayısıyla, bu söylediğim birtakım öneriler doğrultusunda bu cevapları verirsiniz, İMKB'yle ilgili önümüzdeki yıllarda bu yapılanma, bu vizyon nasıl devam eder; biz de aydınlanmış oluruz.

Teşekkür ederim.

BAşKAN – Sayın Başkan, not alıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, toplantıya on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.18

## İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.26

BAŞKAN: Fahrettin POYRAZ (Bilecik)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YENİ (Samsun)

SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

(Oturum, Başkan Vekili Ahmet Yeni tarafından açıldı)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli üyeler, çalışmalarımıza kaldığımız yerden devam ediyoruz.

1'inci öneriyle alakalı, milletvekili arkadaşlarımızın soruları vardı.

Şimdi, soru sırası Gaziantep Milletvekilimiz Mehmet Şeker Bey' de.

Buyurun Mehmet Bey.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli bürokratlar; tabii, bütün arkadaşlarımız da sordu.

Bu yeni düzenlemeyle ilgili, ben de tabii merak ediyorum, şimdi, 2/11/2011 tarihindeki organizasyon, tahmin ediyorum, Ocak ayının başında biz Alt Komisyona geldiğimizde başlamıştı. O günden bu yana kadar değişiklik nedir? Yani İMKB' ye nasıl bir katkısı oldu bu değişikliğin? Birincisi bu.

İkincisi: Tabii, sonuç itibarıyla İMKB aracı kuruluşların ve şirketlerin ortaklığı olan bir yapılanma, devletin içine finans koyduğu ya da desteklediği bir yapılanma değil. Dolayısıyla, şu anda burada özelleştirme dışında devletleştirme gerçekleştirilmiş oldu aslında çoğunluk itibarıyla. Bu son dört ay, beş ay içerisinde çalışmalarınızda, İMKB'nin yapılanmasında, yeni faaliyet alanları oluşturmasında ya da bünyesine yeni şirketleri katmasında bir faydası oldu mu? Bununla ilgili bilgi almak istiyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Kamer Genç Bey, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın arkadaşlar, tabii, böyle gayriciddi bir komisyon çalışması ve toplantısı olmaz. Eğer iktidar...

BAŞKAN – Sayın Genç, nerede gayriciddilik var?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Gayriciddisiniz, ikide bir ara verilmez burada.

BAŞKAN – İstediğim zaman, Başkanım, ara veririm.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sen veremezsin.

BAŞKAN – İstediğim zaman veririm.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Veremezsin.

BAŞKAN – Evet, verdim.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Veremezsin, gayriciddilik buradadır işte.

BAŞKAN – Sizi ciddiye davet ediyorum Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Biz buraya ciddi olarak çalışıp geliyoruz.

BAŞKAN – Lütfen...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ve lütfen burada 325 tane milletvekiliniz var, arkada 164 tane milletvekili bulundurmuyorsunuz.

BAŞKAN – Sorunuzu sorar mısınız Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bunlar nerede iş takibindeler?

BAŞKAN – Sayın Milletvekilim, sorunuzu sorar mısınız.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Benim nasıl konuşacağımı sen tayin edemezsin.

BAŞKAN – Sorunuzu sorun lütfen.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Konuşma ya, ben konuşacağım.

BAŞKAN – Sayın Genç, sizi bekliyoruz.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sözüme müdahale etme bak!

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ALİ OKUR (Kocaeli) – Kamer Bey, öneri üzerinde...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Kardeşim, sen ne karışyorsun?

MEHMET ALİ OKUR (Kocaeli) – Lütfen ama...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ya o benim sözüme müdahale edemez yahu!

BAŞKAN – Sayın Genç, sizi...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Terbiye sınırları içinde hareket etsin.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genç, sizi soru sormaya davet ediyorum.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Hep böyle burayı keyfî yönetecek şey değil ki buranın bir tüzüğü var, bir yönetmeliği var, İç Tüzük var; buna göre yöneteceğiz. O bakımdan, yani bu ikide bir böyle aşağı bırakıp giderseniz o zaman bu çocuk oyuncağı olur.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Şimdi, Sayın Başkan konuşurken hep 2023 vizyonundan bahsediyorsunuz. Yahu, hele seneyi görün de ondan sonra 2023'ü hesaba katın. Yani bu nedir? Yani daha borsadaki durumunuz belli. Şimdi, borsamızın durumu belli, siz hâlâ 2023 vizyonundan bahsediyorsunuz. Yani bu nasıl bir 2023 vizyonu? Biraz insanların kendisini tanıması lazım. Şimdi, son 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle değişiklik yapıldı.

Yönetim Kurulu sayısı 5'ten 7'ye çıkarıldı; 4'ünü Hükûmet atıyor, 3'ü seçiliyor; karar yeter sayısı 4, toplantı yeter sayısı 4, böyle nasıl olur? Bu hangi... Bu tamamen şey değil ki, bu artık

bağımsız bir kurum değil ki, siyasi iktidarın emrindeki bir kurum. Yani Tayyip Bey'in emrindeki bir kurum oluyor. Siz böyle bir borsa ile uluslararası nasıl müşteri bulabilirsiniz ki? Nasıl özerk bir kurum oluyor ben anlamadım! Yani, karar yeter sayısı 4, toplantı yeter sayısı 4, Hükûmetin seçtiği kişiler 4. Hiç olmazsa 1 tane de o seçilmişler olsaydı karar yeter sayısında veya toplantı yeter sayısında. Emsali görülmemiş bir yapılanma biçimi.

Ayrıca da her şeyi yönetmeliğe bırakıyorsunuz, yönetmeliğe, başkana. Sizin 250 milyar liralık harcama yetkiniz var. Başkan Vekilinizin 125 milyar liralık harcama yetkisi var. Bir müşavirlik hizmeti için açık ihale değil de, pazarlıkla adam çağırıyorsunuz, 430 milyon liralık bir müşavirlik hizmeti için, kala kala bir tane kişi geliyor. Yani iki kişi mi çağırmışsınız? Tabii ayrıntılarına çok da girmek istemiyorum. Yani bu kadar keyfilik olmaz arkadaşım yani ya. Yani bir yerde yöneticilerin keyfiliğine bırakılan bir yönetim tarzında randıman olamaz, orada her zaman için suiistimal olabilir. Ben, siz suiistimal ediyorsunuz gibi konuşmuyorum, önce kurallar konulacak. Bu kurallar nasıl olacak? Objektif olacak, yöneticilerin keyfine göre bir yönetim sistemini getiren kural olamaz. Objektif kurallar koyarsınız, o kuralları işletirsiniz ve o kurumda da herkes saygı duyar. Ha burada her şey tarafsız, suiistimalsiz yürüyor dersiniz ama genel müdüre 250 milyar liralık harcama yetkisini vererseniz, genel müdür yardımcısına 125 milyar liralık harcama yetkisini vererseniz, alımlarınızı pazarlık usulüyle yaparsanız, yönetmeliğe... Yani, aslında AKP iktidarıyla beraber tabii şey de değişti, eskiden tüzükler yapılıyordu -yani tüzük olunca, en azından bu kanuna aykırı olmaması lazım, ciddi bir Danıştay denetiminden geçiyordu- onlar kaldırıldı, yönetmelik... Yönetmelikte ne olacak? Yani, işte dairenin başındaki adamın her gün emrindeki bir şey, istediği değişikliği yapar. Yani böyle bir devlet yönetimi ciddiyeti bence olamaz.

Şimdi sorduğum şu: Yani, toplantı yeter sayısı 4, karar yeter sayısı 4; 4'ünü de Hükûmetin seçtiği bir kurum nasıl özerk olur? Siz bundan memnun musunuz? Ayrıca da, bu yönetmelikle böyle keyfî hükümler getirmek doğru mudur, onu öğrenmek istiyorum?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

1'inci öneriyle ilgili başka soru soran yok.

Sayın Başkan, buyurun cevaplayın.

İMKB BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim önce, Çorum Milletvekilimiz Sayın Köse, Sayın Özensoy ve Sayın Genç'in, Sayın Şeker'in 2 Kasım 2011 tarihinde yürürlüğe giren 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de yapılan değişikliklere ilişkin ortak soruları vardı.

Efendim takdir edersiniz ki, bu kararname değişikliği, Büyük Millet Meclisimizin çıkarmış olduğu Yetki Kanunu çerçevesinde Hükûmet tarafından yapıldığı için, tabii, onun... (Gürültüler)

Yetki Kanunu çerçevesinde çıkarılan kanun hükmünde kararnameyle yapıldığı için tabii onunla ilgili...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, soru sormak isterseniz tekrar vereceğim. Ancak kayıtlara alınmıyor sizin söyledikleriniz.

Buyurun.

İMKB BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Çıkarılan Yetki Kanunu çerçevesindeki kanun hükmünde kararnameyle yapıldığı için o konuda tabii ben bir değerlendirme yapamayacağım; ancak, soruların içerisinde, dünya borsalarındaki durum, borsanın yapısı, bu değişiklikten sonra yapılması hedeflenen hususlarla ilgili sorular vardı, müsaadenizle onlara ben cevap vermek istiyorum.

Efendim, sunumumda da arz ettiğim gibi, İstanbul Menkul Kıymetler Borsamız şu an itibariyle hâlâ 1983 yılında yürürlüğe giren bir kanun hükmünde kararnamenin sağladığı hukuki zeminde faaliyet gösteriyor ana yapısı itibariyle ve tabii ki bu kanun hükmünde kararname o dönemin şartları içerisinde çıkarılmış. Dünyada borsacılığın gelişimine baktığımız zaman, borsalar hemen her yerde üyelerin bir araya gelmesiyle oluşan ve ağırlıklı olarak da üyelerin ihtiyaçlarına cevap veren, üyelerin hizmetlerini görmek için oluşturulan organize pazar yerleri olarak başlamış ve önemli bir kısmı da bu kooperatif yapısı, kooperatife benzer yapı diye müsaadenizle ifade edeyim, yapıyla kurulmuş. Sonra süreç içerisinde bir kısmının kamulaştırıldığını ve kamu kurumları hâline getirildiğini görüyoruz, fakat özellikle 1990'ların ikinci yarısından itibaren önce gelişmiş ülkelerde başlayan ama daha sonra gelişmekte olan ülkelere ve yükselen piyasa ekonomilerine de yaygınlaşan bir şirketleşme sürecini gözlemlemek mümkün. Burada, daha önce arz ettiğim gibi, sadece üyelerinin ihtiyaçlarına cevap vermeye odaklı olan kooperatif benzeri yapılardan, ülke ekonomisinin ihtiyaçlarını birinci sıraya alan, sermaye piyasalarının ihtiyaçlarını birinci sıraya alan, reel sektör ve yatırımcılarının ihtiyaçlarını birinci sıraya alan yapılara, daha sonra bundan da bir sonraki aşamaya giderek kendi şirket amaçları ve faaliyetleri doğrultusunda rekabete açık ve kâr odaklı örgütler hâline geldiğini görüyoruz.

İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının mevcut hâline baktığımız zaman, borsamız şu anda ağırlıklı olarak birinci aşama diyebileceğimiz durumda henüz. Yani, üyelerinden oluşan ve üyelerin oluşturduğu genel kurul tarafından nihai karar organı olarak yürütülen, yönetilen bir yapı ama aynı zamanda 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, borsamızın tüzel kişiliği haiz bir kamu kurumu olduğunu da hükme bağlamış. İşte bundan dolayı da kamu kurumlarını ilgilendiren her türlü kısıtlamalara, düzenlemelere ve denetlemelere de tabi olarak faaliyet gösteriyoruz. Borsamıza benzer borsa dünyada çok az bilebildiğim kadarıyla. Yani Türkiye'nin mukayese edilebileceği ülke grubunda altı tane ülkede benzer yapı kalmış durumda. Yine sunumumda arz etmiştim, toplam borsalar içinde de yüzde 18'i sadece kâr odaklı olmayan yapılar hâlinde faaliyet gösteriyor.

Tabii ki, bununla ilgili olarak bundan sonra bizim takip edeceğimiz çalışma esasları, yine sunumumda arz etmiştim, ki şu anda çıkarılan yeni, daha doğrusu Başbakanlığı gönderilen Sermaye Piyasası Kanunu Tasarısı taslağında Türkiye’de faaliyet gösterecek borsaların anonim şirket olarak kurulacağı ve ancak anonim şirket olarak kurulan borsaların faaliyet gösterebileceği hükme bağlanmış. Tabii bu çok önemli bir değişiklik olacak. Bununla birlikte biz de borsamızı önce bir anonim şirket hâline getirip, arkasından da paylarını, daha evvel de arz ettiğim gibi, ilk fırsatta oluşabilecek imkânları da dikkate alarak halka arz etmek suretiyle sermayeyi tabana yaymayı hedefliyoruz.

Yine, Sayın Özensoy’un sorusunda; İMKB’nin rolünden hareketle güven konusundan bahsedildi ve orada bizim bu mevcut durumumuzun yatırımcılar nezdinde güvenilirlik noktasında herhangi bir sorun teşkil edip etmediği sorulmuştu.

Efendim bildiğiniz gibi, borsalar, menkul kıymetlerin etkin, etkili, şeffaf, adil, dürüst, rekabetçi fiyat oluşumunu mümkün kılacak organize pazar yerleri olarak örgütlenirler. Bizim de burada yapmaya çalıştığımız şey tamamen budur. Tabii ki yatırımcılarımız, şirketlerimiz ve uluslararası yatırımcılar birçok konuyla beraber borsamızın kurumsallık düzeyini de dikkate alarak yatırımlarını yönlendiriyorlar. Bu çerçevede İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında şu an itibarıyla toplam işlem görmekte olan hisse senetleri ki, buna İngilizce olarak “free flot” adı veriliyor, bu borsamızın tamamı değildir, borsamızda serbestçe alınıp satılabilen halka açık payların toplamıdır, yüzde 62’si yabancı yatırımcılar tarafından tutulmaktadır. Dolayısıyla bu anlamda, yani yabancı yatırımcıların davranışlarında sistemik olarak bir değişiklik ben açıkçası gözlemlemedim, ama yaptığımız görüşmelerde, ki işte bir kısmını yine sunumum sırasında arz etmiştim efendim, New York Stock Exchange gibi, yani Amerika Birleşik Devletleri’nde, NASDAQ gibi, London Stock Exchange gibi, Deutsche Börse gibi dünyanın en gelişmiş borsaları borsamızla kurumsal iş birliği oluşturmak, stratejik ortaklıklar kurmak, borsanın payları halka arz edildiği zaman bunlara yatırım yapmak konusunda sorular yönlendiriyorlar.

Bunun dışında, Kore, Çin, Japonya gibi Asya borsalarıyla, Makedonya, Avusturya gibi Avrupa borsalarıyla, Mısır, Dubai gibi Orta Doğu borsalarıyla, Bakü ve Kırgızistan gibi Orta Asya borsalarıyla da kurumsal anlamda ilişkilerimiz gayet iyi gelişiyor.

Son olarak Sayın Genç’in yönelttiği sorularla ilgili olarak; efendim, bildiğiniz gibi, stratejik planlama yapmak, hem 5018 sayılı Kanun gereği hem de çağdaş yöneticilik ilkelerinin bir unsuru olarak ortaya çıkıyor. Bu anlamda tabii ki biz de mevcut statüde tüzel kişiliği haiz bir kamu kurumu olarak devletin ilgili kurumlarının ve Kalkınma Bakanlığının yapmış olduğu stratejik planlama çalışmalarına ve İstanbul Finans Merkezi Projesi çerçevesinde ortaya konulan vizyonlara uygun olarak 2023 vizyonunu da dikkate alan ama daha kısa vadeli planlamalarla faaliyetlerimizi sürdürmeye çalışıyoruz.

Sayın Genç bir ihaleden bahsetti; efendim benim görevde bulunduğum süre içerisinde böyle bir ihale ben hatırlayamadım, arkadaşlara da sordum onlar inceleyecekler. Daha sonra, konu nedir...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Raporda var.

İMKB BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – 2010 yılına ilişkindir, o zaman yani arzu ediliyorsa arkadaşlar cevap verebilirler, ama borsamız şu an itibariyle kamu ihale mevzuatına tabi, herhangi bir istisna hükmünden de istifade etmeden faaliyet göstermekte, hesapları her yıl Sayıştay tarafından denetlenmektedir.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Genç buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Şimdi, ben iki soru sormak istiyorum: Birincisi, şimdi borsadaki yabancıların, şu andaki yatırımcıların sayısı yüzde 62 mi, 72 mi onu öğrenmek istiyorum?

İkincisi, şimdi 2/11/2011 tarihinde 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çıktı. Kanun hükmünde hazırlanırken, bütün yetki bürokratlarda, ilgili kurumdaki teknik elemanlardaydı. Siz niye o 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yi -daha yeni yayınlandı- onunla ilgili istediğiniz, borsanın çağdaş olması, rantabl olması, yabancı borsalarla rekabet etmesi şartlarını, yani tam istenen düzeydeki bir sermaye piyasası kanunu niteliğindeki bir kanun hükmünde kararnameyi oraya düzenlemediniz de, şimdi sermaye piyasası taslağını hazırladık Başbakanlığa gönderdik diyorsunuz. Peki o zaman 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle bunları oraya dâhil etseydiniz ve 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yi de ona göre düzeltseydiniz, sizin elinizi tutan ne oldu onu öğrenmek istiyorum?

BAŞKAN – Sayın Başkan, biraz hızlı cevap alalım buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bir soru da ben sorabilir miyim.

BAŞKAN – Buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim.

Bu “kâr amacı gütmeyen”in anlamı ne? Yani bu borsa kâr amacı gütmeyen mi... Yani kamu yararına mı hizmet ediyor bu borsalar?

Bir de, bu taslak gereği anonim şirkete dönüşüp halka arz edileceğinden bahsettiniz; bu halka arz ne kadarı düşünülüyor, yani bildiğim kadarıyla İMKB’de olan şirketlerin yüzde 30’lar civarındaki hisseleri halka arz edildi. İMKB’nin ne kadarı halka arz edilecek? Böyle bir plan, böyle bir düşünce var mı? Onları sormak istedim, sağ olun.

BAŞKAN – Buyurun.

İMKB BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Efendim, 2012 yılı Mayıs ayı ortalaması itibariyle İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında yaklaşık 260 milyar Amerikan doları değerinde toplam hisse var. Bunların yaklaşık yüzde 30’u halka açık pay durumunda, geri kalanı şirketlerin kendilerinde. Yani kabaca söyleyecek olursak, 78 milyar

Amerikan dolarına denk gelen hisse halka açık olarak alınıp satılıyor. Bu miktarın yüzde 62'si, bizim yabancı olarak gördüğümüz, yani yurt dışında yerleşik bir gerçek ya da tüzel kişinin hesabına ya da namına alınıp satılıyor ama tabii bunların bir kısmının da yerli olması mümkün, yüzde 62 şu an itibarıyla bu pay. Dediğim gibi, ama bu pay, sadece o 78 milyar doların yüzde 62'sidir, yoksa 260 milyar doların yüzde 62'si değil.

Efendim, ben o tarihte Merkez Bankasında Başkan Yardımcısı olarak görev yaptığım için tabii ki bu sürecin tamamen dışındaydım.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Devlette devamlılık var canım, yani neyse...

İMKB BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Yani, bu hazırlık sürecinin de tamamen dışındaydım. Dolayısıyla, mazur görürseniz sualinize cevap verme imkânım yok.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, söz verdim size, tekrar da verebilirim. Evet, kayıtlara alınmıyor sözleriniz.

Sayın Başkan, siz bize hitaben soruları lütfen cevaplayın.

İMKB BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Yabancı paylarına ilişkin efendim suali bu şekilde cevaplamış oldum, onun dışındaki hususları müsaade ederseniz...

BAŞKAN – Yazılı...

İMKB BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – ...hani arkadaşlarla çalışalım, tam tekemmül ettirilmiş bir cevap vereyim. Yalnız bir husus vardı Sayın Özensoy'un sorduğu: Kâr amacı gütmeyen ne demek demişti. Şimdi, borsamızın bilançosunda, borsamıza ait olan ya da borsamızın genel kurulunu üyelere dağıtılan herhangi bir kâr rakamı bulunmuyor. Borsamız, faaliyetlerinden elde ettiği gelir-gider farkını 5018 sayılı Kanun hükümleri uyarınca dönemsel olarak Maliye Bakanlığına devrediyor ve faaliyetleri de öncelikle kendisine çizilen düzenlemeler çerçevesindeki amaçları yerine getirmek için. Yani, kâr amacı güden bir örgüt, bir şirket mahiyetinde, hüviyetinde şu an itibarıyla değil.

BAŞKAN – Sayıştay Grup Başkanına söz veriyorum, buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, Sayın Borsa Başkanımızın yaptığı açıklamalara büyük ölçüde katılıyoruz, ilave bir sözümüz yok, izliyoruz biz bunu.

Arz ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 1'inci önerinin gereği yerine henüz gelmemiş. Onun için Sayıştay tarafından izlenilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 2010 yılı 2'nci öneriyi okutuyorum:

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Personel Yönergesi'nin 63'üncü maddesi ile Toplu İş Sözleşmelerinin 36'ncı maddeleri kapsamında, iş akdi sona eren personele ödenen hizmet

ikramiyesinin diğer kamu idarelerinde bulunmadığı, sosyal güvenlik mevzuatı ve İş Kanunu'nda yer almadığı dikkate alınarak, uygulamanın Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığınca incelenmesi, gerekirse soruşturulması.

BAŞKAN – Sayın Başkan, son durum nedir onu özellikle alalım sizden, uzun bir cevap yazmışsınız, milletvekili arkadaşlarımız bu uzun cevabı okumuşlardır. Siz son durumu bize bildirir lütfen.

İMKB BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Efendim, Sayıştayın önerisi doğrultusunda Başbakanlık Teftiş Kurulundan görevlendirilen bir müfettiş konuyu inceliyor. Henüz bilebildiğim kadarıyla inceleme tamamlanıp bize rapor intikal etmedi.

Bizim konuyla ilgili cevabımız, size sunduğumuz dosyada mevcut. Çok uzun olduğu için müsaade ederseniz okumayıp, sadece bir iki noktasına temas edeyim.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

İMKB BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Bir tanesi efendim, Sayıştay Başkanlığımızın, kıdem tazminatının üst sınırı ve üst sınır hesabına dâhil edilecek ödemeler başlığı altında değerlendirdiği şekilde. Söz konusu ödemeler, hak kazanma süresi, hizmet akdinin sona erme biçimi, hesaplama yöntemi ve ödemeye esas alınacak ücretin tanımı itibarıyla bunların bir veya birkaçı bakımından farklı olmaları hâlinde kıdem tazminatıyla birleştirilmeye tabi tutulmayacak ve ilgili sınırlamalara tabi tutulmayacağı şeklinde bir değerlendirmeleri var. Bizim buradaki hizmet ikramiyemizin de, hem hak kazanma süresi hem hizmet akdinin sona erme biçimi hem hesaplama yöntemi hem de ödemeye esas alınacak ücretin tanımı açısından farklılık gösterdiğini biz düşünüyoruz.

Ayrıca, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının tabi olduğu 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 3'üncü maddesinde, tüzel kişiliği haiz bir kamu kurumu olduğu ve 9'uncu maddesinde de, ücretlere ilişkin hususların Maliye Bakanlığının, ki şu anda ilgili bakanlığın, onayıyla Resmî Gazetede yayımlanacak Sermaye Piyasası Kurulunda hazırlanan bir yönetmelikle düzenleneceği; 15'inci maddesinde, özel bütçeyle idare olunacakları hükümleri yer almaktadır.

Yine, 31'inci maddesinde, borsa personeline ve borsa işlerinde çalışan kişilere, huzur hakkı, gider karşılığı, ücret adları altında yapılacak ödemelerin miktar ve şümulü borsa genel kurulunca kararlaştırılır ve SPK'nın onayıyla yürürlüğe girer hükümlerine yer verilmiştir.

Yapılan düzenleme bu çerçevede gerçekleştirilmiş. En son 26 Nisan 2012 tarihinde yürürlüğe giren Menkul Kıymet Borsalarının Kuruluş ve Organlarına İlişkin Yönetmeliğin, ücretler, mali ve diğer sosyal haklar başlıklı 23'üncü maddesinde "Borsa organlarında yönetim kurulu başkan ve üyesi, denetçi, komite başkan ve üyesi sıfatıyla görev alanlar ile borsa personeli ve borsa işlerinde çalışan diğer kişilerin her türlü ücret, tazminat, ikramiye, mali ve özlük hakları, sosyal hak ve yardımları ile

hizmet ikramiyesi, kıdeme teşvik primi, bireysel emeklilik katkı payı, insan kaynakları stratejileri kapsamında gerektiğinde işten ayrılımlarının teşvikine ilişkin ödemeler ve benzeri her çeşit hak ve menfaatler bir yönergeyle belirlenir ve ödenecek yıllık tutarlar genel kurulca kesinleştirilecek bütçede gösterilir.” hükmüne yer verilmiştir. Bu kapsamda yasal silsile içinde 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 9’uncu ve 15’inci maddeleri, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu’nun 40’inci maddesin son fıkrası, Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında mülga Yönetmelik’in 29’uncu ve 31’inci maddeleri, Menkul Kıymet Borsalarının Kuruluş ve Organlarına İlişkin Yönetmelik’in 14’üncü, 22’nci ve 23’üncü maddeleri ve söz konusu hizmet ikramiyesinin düzenlendiği İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Personel Yönergesi’nin 63’üncü maddesinin hizmet ikramiyesinin yasal dayanağını oluşturduğu kanısındayız.

Buna ilave olarak, borsamız ile TEZ-KOOP-İŞ Sendikası arasında imzalanan toplu iş sözleşmelerinin yasal dayanağı da, ki bu hizmet ikramiyesi burada da yer alıyor, Anayasa’nın 53’üncü maddesi ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu’dur diye görüşümüzü kısaca arz edeyim efendim.

BAŞKAN – Evet, 2’nci öneriyle ilgili soru sormak isteyen arkadaşlarımız?

Sayın Genç buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın arkadaşlar, aslında burada idare “Biz bu hizmet ikramiyesini alacağız” diyor. Ancak, bu hizmet ikramiyesinin yasal bir dayanağı yok. Yani burada Sayıştayın belirtilen 1979’da aldığı bir genel ilke kararı var ama o ilke kararı içine girmiyor. Yani şimdi evet, hizmet ikramiyesinin de bir miktarı belli değil. İşte, 2010 tarihindeki rapora baktığımız zaman, mesela kıdem tazminatı miktarı diye ayrılan karşılık 16 milyon 380 bin 834 lira iken, hizmet ikramiyesi için 41 milyon 486 bin 226 lira. Yani, onun üç misli miktarında bir hizmet ikramiyesi öngörüyorsunuz ve bu öteden beri de geliyor. Birçok insana, tabii bu kimlere ne miktarda ödenmiş, olmazsa onunla ilgili bir liste de istiyorum, onu bize bildirirseniz... Şimdi burası da bir kamu kurumu niteliğinde olduğuna göre, orada çalışan insanlara, ücretlileri veya işçilere ödenecek paranın en azından bir yasal dayanağı olması lazım ve alt ve üst sınırının belirlenmesi lazım. Ama, şimdi tamamen bir yönetim kurulunun, 7 kişilik yönetim kurulunun, işte 4’ü de zaten idare tarafından atanan yönetim kurulu, bunların düzenleyecekleri bir yönetmeliğe dayalı olarak bu miktarda bir para ödenmesi bence haksızlık teşkil ediyor. Burada yalnız işçiler almıyor herhalde, yönetim kurulu üyeleri de alıyorlar.

İMKB BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Yönetim kurulu üyeleri almıyorlar.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Almıyorlar mı, neyse yani. Ama, orada bürokrat olarak çalışanlar alıyorlar herhalde değil mi, onlar alıyorlar. Dolayısıyla bunun bir kurala bağlanması lazım. Bence, Başbakanlık Teftiş Kurulu bu konuda bir inceleme yapmış sonuç almamış ama bence buna bir

karar vermek lazım. Yani, burada hizmet ikramiyesi adı altında ödenen paranın bir kurala bağlanması lazım. Alt ve üst sınırlarının belirlenmesi lazım ve bir kişiye ödenecek paranın da çok belirli sınırları geçmemesi lazım. Aksi takdirde zaten öteden beri ödeniyormuş, bugüne kadar bir sonuca da bağlanmamış, hep burada gelinmiş konuşulmuş ama işte hep geçiştirilmiş. Bence bunu bir karara bağlayıp, bunu artık uzatmaya gerek yok, çünkü bu kamu parasıdır, kamu parasının da birtakım insanların keyfî takdirleriyle dağıtılmaması gerekir.

Bunu belirtmek istedim, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şeker buyurunuz, söz sizin.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, alt komisyonda da bu konuyu detaylı konuşmuştuk. Burada arkadaşların da bilgisi olması açısından aslında tekrar üzerinden geçmenin de faydası var.

Şimdi Sayın Başkan, personelinize hizmet karşılığı kıdem tazminatı olarak ya da maaş olarak ne kadar verirsiniz verin bizim bunda gözümüz yok, bir kere bu kesin. Ama, şurada istediğimiz şey, biraz önce Sayın Genç'in de belirlediği gibi, mutlaka bunu bir kanuna bağlamak lazım. Yani Sayıştay da haklı olarak diyor ki; “Kardeşim, Türkiye Cumhuriyeti'nde kıdem tazminatı almanın bir yöntemi, yolu var, prosedürü var, buna uymuyor” diyor. Doğru söylüyor. Bunun için siz bir çalışma yapmalısınız, bu birincisi ve en önemlisi de bu bence.

Ayrıca, bu devlette işlerin ne kadar hantal olduğunu da görüyoruz. Biz alt komisyona gittiğimizde, Başbakanlık Teftiş Kurulu bunu denetliyor idi, yani bu, bu kadar zor bir şey değil ki. Yani Sayıştay gidip denetliyor, yüz sayfa bir şey yazıp getiriyor, iki yüz sayfa denetim sonucu rapor yazıyor, dört ayda sadece bu maaşlarla ilgili bir teftişin sonucu ortaya çıkmıyor. Yani bu çok ilginç bir şey. Çok zor bir olay olduğu kanaatinde de değilim. Ama buradaki, orada da konuştuğumuz gibi, burada bazı keyfilikler var ve bunların önlenmesi lazım. Örneğin Sayıştay raporunun on ikinci sayfasında, işte yönetim kurulu toplantısında bir karar alınıyor, kararla 31/12/2010 döneminde tam zamanlı olarak çalışan bir kişiye 14 bin lira aylık net ücret karşılığı başkan danışmanlığı sözleşmesi yapılıyor; 30/12/2010 tarihli yönetim kurulu toplantısında, 1/1/2011 ve 30/6/2011 döneminde kısmi zamanlı olarak çalışmak üzere yenileniyor bu anlaşma, burada bir sıkıntı yok. Aylık ücreti de kısmi zamanlı olduğu için yüzde 58 azaltılıyor, 6 bin liraya çekiliyor, bunda bir sıkıntı yok.

Yine bir başka yönetim kurulu raporunda; 1/2/2010-31/12/2010 dönemi için kısmi zamanlı çalışmak üzere 10.500 TL net ücret karşılığı alınan başkan danışmanlığı sözleşmesi, 16/12/2010 tarihli yönetim kurulu toplantısının işte şu tarihli döneminde kısmi zamanlı olarak çalışmak üzere yenileniyor, bu da kısmi zamanlı oluyor, aylık net ücreti önceki sözleşmeye göre yüzde 6 oranında artırılıyor, 11.145 lira yapılıyor. İkisi de danışmanlık yapıyor, yani burada eksik olan, bence bizim de kafamızda soru işareti bırakan olay bu. Yani sanki yönetim kurulu istediği gibi belirliyor, istediği

kişiy e istediği rakamları verebiliyor, bunun bir kural dâhilinde olması lazım. Başkan danışmanı 3 binle 5 bin lira arasında alır, 10 binle 15 bin lira arasında alır ama bu bir standart olmalı. Tam zamanlı şu kadar alır, kısmi zamanlı şu kadar alır. Şahsa göre değışiklik olunca herkesin kafasında bir soru işareti kalıyor. Bence çok hızlı bir şekilde aslında siz bu maaş skalasını düzeltecek bir düzenleme yapmak zorundasınız. Yoksa ileride pek çok kişinin de başı ağırır bununla ilgili.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ali Bey buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Ali Sarıbaş.

Teşekkür ederim Başkan.

Konu açıklığa kavuştu ama benden önceki arkadaşlarımla ilgili ben sadece şunu söylemek...

Bir, burada ne kadar kişi, isim olarak söylüyorum bu konuda, vardır, işe giriş ve son kıdem tazminatlarının başlangıç ve sonuçlarının bir listesini rica edeceğim. Çünkü, burada şunu ifade edeyim: Total rakam nedir, yani bizim için önemli olan konulardan bir tanesi... Şunu özellikle belirtmek istiyorum, tabii doğrudur, çalışanlarımızın hizmet tazminatından yanayız, burada gözümüz yok. İş akdinde, tabii böyle bir karar olmayınca da, açıklık olmayınca da, haklı olarak da İş Kanunu mevzuatına göre kıdem tazminatı sınırının geçemeyeceği genel bir hüküm var, haklı olarak da Sayıştay buraya bağlamış ve bu bağlamda da burada bu paranın ödenemeyeceği çok açık, sarıh bir şekilde. Mart ayının 1'inde böyle bir toplantı, alt komisyon toplanmış ve mart ayından hazirana geldik aşağı yukarı yani bu anlamda da Teftiş Kurulunun bu kadar uzun süren çok da basit, çok zor olmayan bu konu da bugüne kadar getirilmiş. Burada çok açık bir düzenleme mutlaka yapılmalıdır ve bundan sonraki konularda mevzuat geçerliliği daha da pekiştirilmelidir. Hem de bundan sonra işe girişte ya da arkadaşların çalışmada da buna göre koşulları belli olduğu sürece insanlar ona göre iş tercihi ya da rakamları daha iyi bilirler ya da yönetim ya da idarenin iki dudağı arasında bir fiyata bakmamalılar diye düşünüyorum.

Onun için de ben tekrar bu listenin verilmesi ve bu konuda da izlemeye kalınmasını öneriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Başkan, buyurun.

İMKB BAŞKANI VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Efendim az evvel arz ettiğim 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname borsa çalışanlarının özlük haklarıyla ilgili ve borsa bütçeleriyle ilgili düzenlemeleri genel kurullarınca kararlaştırılacağını ve SPK'nın onayıyla yürürlüğe gireceğini hükme bağlıyor. Yani Kanun Hükmünde Kararname bu anlamda borsa genel kuruluna ve borsa genel kurullarının SPK'nın onayıyla onaylanmasıyla yürürlüğe gireceğini hükme bağlıyor.

2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nun 40'inci maddesi de yine bütçelerin genel kurullarınca kesinleşeceğini hükme bağlıyor. Hizmet ikramiyesinin yürürlüğe konulduğu 1997 yılından itibaren her yıl borsa bütçeleri genel kurulca kabul edilmiş ve SPK tarafından onaylanarak kesinleştirilmiştir. Aynı şekilde kesinleşmiş yargı kararlarıyla borsa çalışanlarının İş Kanunu'na göre çalışacakları ve işçi olacakları hükme bağlanmış ve borsamızda TEZ-KOOP-İŞ'le yapılan bir toplu iş sözleşmesi var. O toplu iş sözleşmesi uyarınca borsa çalışanlarımıza ödemeler yapılıyor. Dolayısıyla -demin de arz etmiştim- bu çerçevede bu yapılan ödemelerin hukuki dayanağı 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 2499 sayılı Kanun ve 4857 sayılı İş Kanunu, Anayasa'nın 53'üncü maddesi, 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunu'dur diye biz düşünüyoruz ama tabii ki bunun dışında başka soruları da vardı sayın vekillerimizin, müsaade ederseniz -zaten yazılı olarak sanırım cevap istemişlerdi- onları yazılı olarak, kimlere, ne kadar ödeme yapıldığını arz edelim efendim.

BAŞKAN – Şimdi, Başkan diyor ki: Bir problem yok. Biz sorular soruyoruz siz yazıyorsunuz. Bunları beraberce okuyoruz, aynı şeyi niye anlamıyoruz? Siz yazmaya devam ediyorsunuz. Başkanlığımız diyor ki: “Bir problem yok.” Milletvekillerimiz problem olduğunu söylüyor.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sayın Başkanım, arz ediyorum.

Sayın Başkanım, Başbakanlık Teftiş Kurulunun hazırladığı raporu bekliyoruz. O bize ulaştıktan sonra denetimlerimiz sırasında bu konudaki değerlendirmelerimizi raporlayacağız.

Yalnız şunu arz etmek istiyorum: Sayın Borsa Başkanına katılmadığım bir husus var, o da şu: 91 sayılı KHK'nın 9'uncu maddesine dayanarak bu gelişmelerin olduğunu ifade ettiler. Bu sadece Borsa Başkanı ve yönetim kurulu üyelerini kapsıyor. Yani kurum çalışanlarını kapsamıyor.

Arz ediyorum efendim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bu maddenin gereği henüz yerine gelmemiş Başbakanlık Teftiş Kurulu raporu Sayıştaya gelecek, 2011 hesap ve işlemleri görüşülürken bunu tekrar gündeme taşıyacağız.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ben bir şey söyleyeyim.

BAŞKAN – Buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Şimdi şöyle efendim: Şimdi bu ödemeler devam ediyor bir yandan? Onun için bir haksız bana göre emsaline göre çok yüksek fahiş miktarda ödemeler devam ediyor. Bunun bir arada önünü kesmek lazım. Yani tamam bekleyeceğiz seneyi fakat ödemeler de devam ediyor. Sayın Başkan, birtakım mevzuat peş peşe dizmiş 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, yönetmelikler, genelgelerden dolayı “Biz bunu almakta haklıyız.” diyor. Dolayısıyla ödemelerin... Onun da bana göre bir tedbirini düşünmek lazım.

BAŞKAN – Evet, bir yanlışlık varsa bunlar geri tahsil edilebilir.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Başkanım rakamı arz edebilirim izin verirsiniz.

Ödemelerin başladığı yani hizmet ikramiyesine ilişkin rakamı sadece arz ediyorum: Tarih olarak 1997 ve 20 Nisan 2012 aralığında ödenen rakam 192 personele eski rakamla yaklaşık 10 trilyon. Tam rakamı okuyorum: 9 milyon 659 bin TL ödeme yapılmıştır. En yüksek alan bir personel eski başkan yardımcısı unvanından emekli olmuş net 279 bin TL sadece hizmet ikramiyesi ödenmiştir.

Arz ediyorum.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Karşılığında 41 trilyon var orada.

BAŞKAN – Peki.

Değerli arkadaşlar, bu maddenin gereği henüz yerine gelmediği için Sayıştay tarafından izlenilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

**Öneri 3'ü** okutuyorum:

İMKB'ye, türev piyasalarında menkul kıymet endekslerine dayalı vadeli işlem kontratları yapmasına SPK'ca yetki verilmemesinin sektördeki rekabet ile İMKB'nin gelirleri ve özelleştirme değeri üzerinde yaratacağı olumsuz etkilerin yeniden gözden geçirilmesi için, SPK nezdinde başlatılan girişimlerin sürdürülmesi.

BAŞKAN – Evet, cevabı alalım.

İMKB BAŞKANI VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Efendim, SPK nezdinde başlatılan girişimler sürdürülüyor. Tabii bu arada -yine arz ettiğim gibi- hazırlanmakta olan ve şu anda Başbakanlığa sunulmuş olan yeni sermaye piyasası kanunu tasarısı taslağı çerçevesinde biz sermaye piyasalarındaki borsaların bir araya getirilerek tek bir işlem platformunda işlem görmeye başlamasının yararlı olacağını değerlendiriyoruz.

Özellikle türev ürünleri gibi kaldıraçlı işlemlerin gerçekleştiği piyasalarda birden fazla piyasanın faaliyet göstermesi Türkiye ekonomisinin mevcut durumu, sermaye piyasalarımızın özelliği ve özellikle de küresel piyasalardaki gelişmeler dikkate alındığında sistemik risk unsurlarını artırabilme ihtimalini içinde barındırıyor. Dolayısıyla bizim açımızdan ideal çözümün aslında vadeli işlemlerin ve opsiyonların tek bir platformda alınıp satılmasına imkân verecek bir yeniden yapılandırma ile bu sorunun çözülmesi şeklindedir. Bu konuda da girişimlerimiz devam ediyor efendim.

BAŞKAN –

Sermaye Piyasası Kurulu Temsilcisi, siz ne diyorsunuz?

SERMAYE PİYASASI KURULU TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, İMKB Başkanımızın açıklamalarına katılıyoruz. Borsalarımızın yeniden yapılanmasına ilişkin hükümler de içeren yasanın kabul edilmesinden sonra İstanbul Finans Merkezi Projesi ve stratejik gelişmeler çerçevesinde en kısa zamanda opsiyonlarla ilgili başvuruları değerlendirip sonuçlandıracağız.

BAŞKAN – Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bu özelleştirme hep önünüze tabii bu tür konular geliyor. Halka arzda sonra o gelirler şimdi biraz önceki o izahınızdan sonra -kanuna bakmadığım için bilmiyorum siz daha iyi bilirsiniz diye- halka açıldıktan sonra, AŞ olduktan sonra gelirler kimin olacak? Yine devletin mi olacak? Bir de ne kadar gelir bekliyorsunuz bu konuyla ilgili bir tahmininiz var mı?

BAŞKAN – Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de Sayın Başkana sormak istiyorum: İngiltere’de, Almanya’da ya da Fransa’da işte onların da borsası var. Orada vadeli piyasa ile mevcut borsanın ilişkisi nasıl yani ortak bir yönetimle mi yönlendiriliyor ya da belli bir sermaye piyasasının orada da çıkarttığı bir kanunla mı yönetiliyor yoksa bağımsız mı? Örneğin, biz bu olay gündeme geldiğinden beri İzmir’deki vadeli borsa “Biz İstanbul’a gelmek istemiyoruz.” gibi ben bir yazı okudum -yanlış hatırlamıyorsam- gazetelerde öyle bir şeyler çıktı. Yani çok iyi bir şeyse bence onların da koşarak gelmesi lazım. Mevzii kaybetmek mi var burada? Yoksa dünyada örneği yok Türkiye’de böyle bir şey yapılacak ondan mı çekiniyorlar? Yoksa sizin denetiminiz altında ya da bir yasa etrafında yönetilmek mi istemiyorlar? Bununla ilgili bilgi almak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Başkan, buyurun.

İMKB BAŞKANI VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Efendim tabii halka arz aşamasına geldiği zaman borsamız elde edilecek satış hasılatı esas mukavelesine göre belirlenmiş, tescil edilmiş olan sermayesinin sahipleri arasında o sermaye payları oranında taksim edilecektir. Tabii şu an itibarıyla henüz yasa yürürlüğe girmediği için, yasalaşmadığı ve yürürlüğe girmediği için -tasarı diyeyim müsaade ederseniz- sermaye yapısının nasıl olacağına ilişkin maalesef net bir bilgi verme imkânım yok. Ama yasa zaten Meclisimizde görüşülürken herhâlde bu hususlar kesinlik ve netlik kazanacaktır. Özet olarak söyleyeceğim: Bu bir anonim şirket olarak tescil edileceği için sermayesi olacak, sermayesinin sahipleri olacak. Elde edilecek satış hasılatı da özelleştirmeden, sermaye sahipleri arasında sermaye payları oranında taksim edilecektir normal olarak. Tabii bu durum gerçekleştikten sonra artık İstanbul Borsası bir anonim şirket olarak faaliyet gösterecek. Her anonim şirket gibi yıl sonu bilançosunda net dönem kârı ortaya çıkacak ve o dönem kârı genel kurulunda alınacak karar çerçevesinde yine tasarrufta bulunulacak. Ama yine -dediğim gibi- yasal düzenleme de bununla ilgili bir hüküm yer alır almaz tabii onunla ilgili şu anda benim bir şey söylemem mümkün değil efendim.

BAŞKAN – İzlemeye devam ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, öneri 3'ü izlemeye alıyoruz. Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

**Öneri 4'ü** okutuyorum:

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap alalım.

İMKB BAŞKANI VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Efendim, raporun ilgili bölümlerinde yer alan önerilerle ilgili müsaadenizle öncelikle Sayıştay denetçilerimize, Sayıştay Başkanlığıımıza çok teşekkür etmek istiyorum çünkü gerçekten borsamızın daha etkin, etkili bir şekilde faaliyet göstermesi noktasında bize ihtiyaç duyduğumuz danışmanlık hizmetini de sağlamış oluyorlar. Bunların bir kısmı hâlihazırda yerine getirilmiş, yer alan bazı hususlar hakkında ise çalışmalar başlatılmış olup, faaliyetlerimizin yürütülmesi sırasında bu hususlar dikkate alınacaktır.

BAŞKAN – Değerli üyeler, öneri 4'ün de izlemeye kalmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

Komisyonumuzun değerli üyeleri, şimdi genel olarak soru-cevap işlemine geçiyorum.

Geneli üzerinde söz almak isteyen arkadaşlarımıza sırasıyla söz vereceğim. Ancak biraz evvel ifade ettiğim gibi şu anda cevap veremediklerinizle alakalı ilave bir çalışmayı gerektiren hususlar varsa raporlar size ulaştıktan sonra on beş gün içerisinde yazılı olarak bunları cevaplayabilirsiniz.

Şimdi, öneri 4'ü oyladım ve izlemeye aldık.

Geneli üzerinde söz almak isteyen arkadaşlarımız sırayla...

Sayın Genç, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Teşekkür ederim.

5018 sayılı Kanun'da kurumlarda şöyle diyor, 78'inci maddenin ikinci fıkrasında: “Düzenleyici ve denetleyici kurumlar üçer aylık dönemler itibarıyla oluşacak gelir fazlaları ve her üç ayda bir izleyen ayın 15'ine kadar genel bütçeye aktarırlar. Bu fıkra hükmü İstanbul Menkul Kıymetler Borsası hakkında da uygulanır. Söz konusu tutarları süresi içinde ödememesi hâlinde ödenmeyen tutarlar 6183 sayılı Amme Alacakları Kanunu'na göre gecikme zammıyla kendilerinden tahsil edilir.”

Şimdi, 2010 yılı sonu itibarıyla bu amaçla düzenlenmiş mevzuat çerçevesinde Maliye Bakanlığına aktarılabilecek olan kaynak toplamı 24 milyon 507 bin 776 lirası 2010 yılına ait olmak üzere toplam kaynak 991 milyon 520 bin 461 liraya ulaşmıştır ve bunun siz Maliye Hazinesine intikal ettirmemişsiniz. Bunu Sayıştaydan da sormak istiyorum bu konuyu. Şimdi 1 katrilyona yakın bir para yani normal olarak 5018 sayılı Kanun'a göre aktarılması gereken. Bugüne kadar niye bunun üzerinde durulmamış? Ben de anlamıyorum, bu bir.

İkincisi, şimdi galiba sizde özellikle çok emsallerine nazaran fazla kira ödemeleri var yani çalışanlara kira yardımı meselesi var. Bu her düzeydeki yöneticinize ve çalışanınıza ne kadar kira yardımı yapılmaktadır? Bunun rakamını istiyorum. Bir de araba kiralaması var mıdır? Kimlerden kiraliyorsunuz ve günlük nasıl kiraliyorsunuz?

Ayrıca yönetmeliğinize göre -biraz önce de söyledim- genel müdüre 250 milyar liralık harcama yetkisi veriyorsunuz. Bu 250 milyar lira harcama yetkisi için de bu harcamayı yaparken bu genel müdür herhangi bir kurala bağlı mıdır değil midir? Neye göre yani ben bir mal alacağım 250 milyar lira, istediğimi çağırıp bu malı alabilecek miyim? Yine Kamu İhale Kanununa tabi olduğuna göre nasıl olur genel müdür ayrıca böyle bir imtiyazlı bir yetki veriyorsunuz? Bunları öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Şeker, buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Sayın Başkandan öncelikle -biraz da temenniler bölümü vesilesiyle konuşmuş oluyoruz- bu maaş skalasının düzenlenmesi gerektiğini, personel arası farkların özellikle giderilmesi gerektiğini, yine -daha önce Sayıştayın bahsettiği gibi- toplu iş sözleşmesinin Türkiye’de uygulanan kurallara göre yapılması gerektiği konusunda temennilerimi belirteceğim.

Bir de dikkatimi çeken bir şey: Sayıştay raporunun yine 23’üncü sayfasında sağlık giderleri Türkiye’de benim bildiğim kişi başı 600 dolar, yaklaşık işte bin lira diyelim, sizin burada kişi başı 2.600 liralık bir sağlık harcaması var Sayıştayın tespit ettiği 23’üncü sayfada. Bunun da çok yüksek olduğu kanaatindeyim. Sizin özel bir anlaşmanız olan bir yerle mi kaynaklanıyor bu yoksa sahiden bakmakla yükümlü olduğunuz insanlar içerisinde ciddi hastalıkları olanlar mı var? Çünkü bu rakamlar Türkiye ortalamasının çok üstünde ve çok dikkat çekici.

Yönetim biçimini konuşmuştuk daha önce. Bir de merak ettiğim şu: İlk 500’de çok ciddi Türkiye’de şirketler var ama görüyoruz ki İMKB’de bulunan ilk 500’deki şirket sayısı çok az bununla ilgili ne yapmayı planlıyorsunuz? Bu insanlar bedava finansman için niçin gelmezler? Bankaları kovalayan, Eximbank’ı kovalayan, ihracat yaparken 3 kuruş daha eksik para bulmayan çalışan bu şirketler niçin böyle daha uygun bir ortamda daha iyi bir finansmanı elde etmek için gelmezler? Bunu da merak ediyorum.

Başarılarınızı diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Mehmet Domaç Bey, buyurun.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Meslektaşım konuya değindi ben de biraz detay olsun diye değinmek istiyorum. Bu 2.600 lira sağlık harcaması meselesinde Sosyal Güvenlik Kurumu dışında özel sigortalılarla anlaşmanız mı var? Yani ayrıca özel sigortalardan hizmet mi alıyorsunuz? Bunu öğrenmek istiyorum.

Bir de konuşmanızın içinde İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının bir kooperatif olduğunu söylediniz -ben yanlış algılamadıysam- bu, Türkiye'nin en büyük kooperatifi anlamına gelir. Nasıl bir şey bu kooperatif yapısı? Bir onu da açıklarsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Başkan, buyurun.

İMKB BAŞKANI VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Efendim, kira yardımlarıyla ilgili listeyi Sayın Milletvekilimize Komisyonunuz aracılığıyla ileteceğiz fakat şunu arz etmeme müsaade edin: Kira yardımları İstanbul Menkul Kıymetler Borsasındaki genel ücret sisteminin bir parçası hâline gelmiş yani bütün çalışanlara verilen bir ücret unsuru hâline gelmiş. Dolayısıyla alt komisyon toplantısında da bu konu gündeme geldiğinde arz etmiştim, biz bir çalışma başlattık, aslında bu kira yardımlarının mademki bir ücret unsurudur, ücrete yansıtılması ve makul bir noktaya gelmesiyle ilgili. Ne yazık ki şu ana kadar sendikayla bu anlamda bir görüş birliğine varamadık. Sendika toplu iş sözleşmesinin de unsuru olan bu hususun korunması konusunda ısrar etti. Bir sonraki toplu iş sözleşmesinde bunun değerlendirilebileceğini söylediler. Biz de tabii çalışanlarımızın örgütü olan bu sendikamızın bu talebini saygıyla karşıladık şu an için ama önümüzdeki toplu iş sözleşmesi döneminde bu sorunun ben çözüleceğine güçlü bir şekilde inanıyorum, bir kanaatim oluştu.

Alımlarla ilgili husus da: Efendim, bahse konu satın alma limiti sadece ihale yetkilisinin yetki sınırını belirleyen bir rakamdır ki gene Kamu İhale Kanunu'na göre -malumunuz- çeşitli yetki sınırlarında ihale yetkilileri vardır, bu birim başkanından, başkan yardımcısından, borsa başkanından, yönetim kurulundan her birinin belirlenmiş harcama yapma limitlerini oluşturur ama o harcama limitleri içinde dahi olsa borsamızdaki alımlar kamu ihale mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Bu araç kiralama uygulamasına bu sene ilk defa olarak başladık. Bu hususla ilgili de yine yürürlükteki mevzuat çerçevesinde bir ihale yapıldı, ihalenin neticesinde en uygun, en ekonomik fiyatı veren kuruluş ihaleyi kazandı. Bunlardan hizmet alımı yoluyla araba kiralama cihetine gidilecek. Tamamen borsanın faaliyetlerinin daha ekonomik ve daha etkin bir şekilde gerçekleştirmeyi amaçlayan bir uygulamadır.

Sayın Şeker'in sualleriyle ilgili olarak: Efendim -daha evvel- bu İzmir'deki vadeli işlemler ve opsiyonlar borsasıyla ilgili bir sualleri olmuştu kendilerinin ona cevap verme imkânı bulamamıştım. Dünyada borsalar özellikle gelişmekte olan ülkelerde hem etkinliğin artması hem sistemik riskin daha iyi yönetilebilmesi hem gelişmiş ülke borsalarından hem de borsa dışında örgütlenmiş alternatif alışveriş platformlarından gelen rekabetçi baskılara karşı daha iyi cevap verebilmek ve kendi verimliliklerini koruyabilmek için bütün dünyada gelişmekte olan ülkelerde spot işlemlerin

gerçekleştiği borsalarla vadeli işlemlerin gerçekleştiği borsalar birbirleriyle birleşmektedirler. Bu, genel bir trend. Örnek olarak, Türkiye'nin de iddia sahibi olduğu, bölgesel finans merkezi olma noktasında hareket eden Rusya'yı verebiliriz, Brezilya'yı verebiliriz. Yine aynı şekilde Kore borsasında böyle bir birleşme tek bir çatı altında –biçimi, formu farklı olsa da- gerçekleşmiştir.

Gelişmiş ülkelerde mesela -bildiğiniz gibi- Amerika Birleşik Devletleri'nde 15 trilyon dolarlık bir millî gelir var ama 60 trilyon doları aşan bir finans sektörü var. Bu finans sektörü içerisinde spot işlemlerin gerçekleştiği birden fazla borsa olduğu gibi ve bu borsalar birbirleriyle de rekabet hâindeler. Aynı şekilde vadeli işlemlerinde farklı farklı borsalarda gerçekleştiğini görebiliyoruz. Ancak vadeli işlemlerin gerçekleştiği borsalara baktığımız zaman onların da spot işlemleri gerçekleştiren borsalarla yine iş birlikleri, stratejik ortaklıklar oluşturmaya başladıklarını gözlemlemekteyiz. Yani bu bizim içine girdiğimiz yönelim aslında bütün dünyada şu anda hâkim olan eğilim aynı zamanda ve üstelik de -yine bir başka sualde geçmişti- böyle bir birleşmenin olması ve olmaması durumunda borsanın piyasa değeri arasında 4 kata kadar fark oluşabileceğini bizim görüşme yaptığımız küresel ölçekte faaliyet gösteren ve bu borsa birleşmeleri ya da borsa halka arzları konusunda uzman olan uluslararası yatırım kuruluşları bize ifade ettiler.

Toplu iş sözleşmemizi bu zamana kadar başarıyla gerçekleştirdiğimizi ben düşünüyorum. Toplu iş sözleşmelerini kapsam içindeki personel değil, Yönetim Kurulu üyelerimiz gerçekleştiriyorlar ve bu toplu iş sözleşmelerinde yıllar itibarıyla gerçekleşen artış tutarları da aslında kamuda sağlanan artışlarla uyumlu hatta bazı durumlarda onun altında kalmıştır.

İlk 500'deki şirket sayısının az olduğu çok doğru bir tespit, hatta bir adım daha ileri giderek ilk bindeki sadece 128 şirketimizin borsamıza paylarının işlem gördüğünü ben söylemek istiyorum. Bu konuyla ilgili çalışmalarımız devam ediyor, en önemli çalışmamız da -yine sunumum sırasında arz etmeye çalıştığım- halka arz seferberliğidir.

Yine, kooperatif olmanın ne demek anlamına geldiğiyle ilgili bir soru vardı. Burada benim kastettiğim, üyelerin bir araya gelmesiyle oluşan ve üyelerin amaçlarına hizmet eden bir örgüt olması bakımından bir benzetme yapmak maksadıyla yoksa tabii ki hukuki statüsü olarak hukuki statüsünün ne olduğu Kanun Hükmündeki Kararnamede açıkça ifade ediliyor. Bunlara kooperatif tipi borsalar deniliyor literatürde de uluslararası piyasada, o bakımdan ben de o ifadeyi kullanmıştım. Ama yoksa tabii ki borsamız hukuki statüsü olarak kelimenin tam manasıyla bir kooperatif değil.

BAŞKAN – Haydar Bey, hoş geldiniz.

Söz mü istiyorsunuz? Buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ne konuştunuz bilemiyorum ama benim merak ettiğim bir şey var: Kanun Hükmünde Kararnameyle 1/1/2012'den sonra Yönetim Kurulunuz 7 kişiye çıkartıldı. Bu yönetim kurullarının özgeçmişe baktığımda bütün özgeçmişleri var ama hangi yıl, hangi tarih, hangi

saatte bu Yönetim Kuruluna atandıkları yok sizin dışınızda. 1/1/2012’den sonra atananlar kimlerdir? Bir defa bunu sorayım.

Bir de biz bankaları denetlerken, Halk Bankasını ve Ziraat Bankasını denetlerken “bankacılık sırrı” adı altında bankaların ticari faaliyetlerini ve yapılarını göremiyoruz. Borsada bizim denetlediğimiz bankalarda halka açık hisseleri var mıdır? Ki Halk Bankasının yüzde 28 bildiğim kadarıyla var.

Peki, insanlar bunları nasıl takip ediyorlar? Faaliyetlerini nasıl takip ediyorlar da borsada karar veriyorlar? “Bunların hisse senedini alalım, doğru iş yapıyoruz.” anlamında nasıl karar veriyorlar? Siz bunların bu çalışmalarını, faaliyetlerini açıklaması konusunda bir yaptırımınız var mı? Çünkü halka açık bir şirket sonuçta. Biz KİT Komisyonu denetleme kurulu olarak en üst kurul olarak bunları elde edemiyoruz, siz elde edebiliyor musunuz? Bunu merak ediyorum. Elde ediyorsanız bize yollar mısınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Başkan, cevaplayacağınız bir şey var mı?

İMKB BAŞKANI VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Efendim bendeniz 1 Ocak 2012 tarihinde atama kararımı tebellüğ ederek 2 Ocak 2012 Pazartesi günü göreve başladım. Yönetim Kurulumuzdaki diğer üyeler Başkan Vekilimiz Sayın Osman Akyüz, Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Abdülkerim Emek ve Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Burhanettin Aktaş 5 Ocak tarihinde göreve başladılar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Diğer arkadaşlar?

İMKB BAŞKANI VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Diğer arkadaşlarımız 2011 yılında gerçekleştirilen bu kararnamenin yürürlüğe girmesinden sonra gerçekleştirilen genel kurulca seçilen üyelerimiz ki...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sektörden gelen arkadaşımız...

İMKB BAŞKANI VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Evet efendim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Diğer maddeyle ilgili bir soruma cevap vermediniz.

İMKB BAŞKANI VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN – Efendim, tabii ki borsamızda hisseleri, payları işlem gören bütün şirketler kamuoyunu aydınlatma platformuna Sermaye Piyasası Kurulumuzun ilgili tebliğ -tebliğ 8 olması lazım- kapsamındaki ilkeler çerçevesinde önemli gelişmeleri ve kamuoyunu ilgilendiren her türlü bilgiyi açıklıyorlar. Yatırımcılarımız da kamuya açıklanmış bilgilere dayanarak işlem yapıyorlar ya da yatırım kararlarını veriyorlar ama tabii ki ticari sır mahiyetindeki bilgileri bankalarımızla diğer ticari işletmelerimiz de kamuyla paylaşmadıkları için, halkla paylaşmadıkları için o kapsamda değerlendirmenin konusu

olmuyor. Bunlar ancak bir sözleşmeye bağlanıp ya da faaliyetleri etkileyecek bir ortaklık, ayrılma, satış, alış ya da önemli bir ihale gibi bir gelişme olduğu zaman kamuyla paylaşılıyor ve o zaman da mutlaka fiyatlara aksediyor.

BAŞKAN – Evet, Sayıştay, herhangi bir şey söyleyecek misiniz?

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, gelir fazlasına ilişkin olarak Sayın Vekilimizin sorusunu cevaplamak istiyorum: Herhangi bir sorun yoktur. Şöyle arz edeyim: Üçer aylık dönemler itibarıyla bu gelir fazlası Maliyeye aktarılmaktadır. 5018 sayılı Kanun’da 22 Aralık 2005 tarihinde yapılan bir değişiklikle İstanbul Menkul Kıymetler Borsası ve diğer düzenleyici, denetleyici kurumların gelir fazlalarının üçer aylık dönemler hâlinde Maliyeye aktarılması hükmü getirilmiş ve bu konuda herhangi bir aksama olmamış. Yalnız Sayın Vekilimiz şöyle haklılar...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Raporunuzda var.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Arz edeceğim Sayın Başkanım: Gördüğünüz rakam 46 milyon 287 bin 94 liralık rakam 31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla olan rakamdır, üç ay içerisinde yani 2011 yılının ilk üç ayı içerisinde aktarılmıştır Maliye Bakanlığına. Malumlarınız olduğu üzere -hatırlatmak isterim- finansal durum tablosudur bilançonun diğer adı da yani o gün itibarıyla çekilen fotoğrafı nedeniyle öyle görülmektedir. Birikmiş rakama gelince: 351 milyon 383 bin 302 lira da 2005 yılından önceki birikmiş olan rakamlar yani bunlar geçmiş yıllara ait gelir fazlası. Daha önce öyle bir düzenleme olmadığı için tutulmuş. Bu değerlendirilecektir diye düşünüyoruz. Bizim kanaatimiz şu yönde: Anonim şirket olarak yapılandığı zaman, biz, sermaye olarak da değerlendirilebilir diye düşünüyoruz.

Arz ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Değerli üyeler, bildiğiniz gibi, bu İMKB’nin ve Altın Borsasının ve birçok kurumun denetimine biz üç yıldır başladık. Daha önceden KİT Komisyonu tarafından denetlenemeyen kurumlardı bunlar. Biz, denetim kapsamına aldık bunları.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü okutuyorum:

**Sonuç:**

İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının 30/05/2011 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2010 yılı bilançosu ve 48 milyon 668 bin 393 Türk lirası gelir fazlasıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait komisyon raporunun sonuç bölümünü genel görüşünüze sunuyorum.

Sayın Başkan, ekleyeceğiniz bir şey varsa, teşekkür mahiyetinde, söz veriyorum size.

Buyurun.

İMKB BAŞKANI VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI M. İBRAHİM TURHAN –  
Efendim, bu görüşmeler sırasında zatıralinize ve sayın vekillerimize sordukları sorularla bizim geleceğe dönük ufkumuzu açtıkları, faaliyetlerimize destek oldukları, Sayıştay denetçilerimize de yapmış oldukları incelemeyle bize danışmanlık hizmeti verdikleri için teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Biz de başarılar diliyoruz.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, değerli üyeler, İstanbul Altın Borsasının 2010 yılı hesap ve işlemlerinin görüşmelerine başlayacağız.

Toplantıya on dakika ara veriyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 17.32

## ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati:17.45

BAŞKAN: Fahrettin POYRAZ (Bilecik)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YENİ (Samsun)

SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

(Oturum, Başkan Vekili Ahmet Yeni tarafından açıldı)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli üyeler, çalışmalarımıza İstanbul Altın Borsasının 2010 yılı hesap ve işlemlerinin görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Değerli üyeler, bildiğiniz gibi, altın, tarihin en eski çağlarından beri bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de insanların yatırım aracı olarak en çok rağbet ettiği değerli bir madendir.

1992 yılında Sermaye Piyasası Kanunu'nda yapılan değişiklik sonucunda 1993 yılında kurulmuş ve 1995 yılında faaliyete başlamış olan İstanbul Altın Borsası ile birlikte, ülkemizde altın örgütlü bir piyasada işlem görmeye başlamıştır.

Değerli üyeler, altına dayalı yatırım araçlarının geliştirilmesi ve altın fiyatlarının dünya fiyatları ile paralel hâle gelmesi bakımından da Altın Borsasının kurulması önemli bir gelişme olmuştur.

İstanbul Altın Borsasının gelişmesi, uluslararası piyasalarla daha fazla entegre olmuş bir yapıya kavuşması, özellikle İstanbul'un dünyanın en önde gelen finans merkezlerinden biri olması hedefine önemli katkılar yapacaktır.

Şimdi, Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere İstanbul Altın Borsası Başkan Vekili Sayın Osman Saraç'a söz vereceğim.

Öncesinde, toplantımıza katılan kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin Komisyonumuza kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Evet, Osman Saraç Bey'e söz veriyorum sunum yapmak üzere.

Buyurun.

İSTANBUL ALTIN BORSASI BAŞKAN VEKİLİ OSMAN SARAÇ – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisi KİT Komisyonu saygıdeğer üyeleri; Sayıştay, Sermaye Piyasası Kurulu ve Hazine Müsteşarlığının değerli temsilcileri; İstanbul Altın Borsasının 2010 yılı hesap ve işlemlerinin üst komisyonumuzda görüşülmesi münasebetiyle hepinizi şahsım ve kuruluşum adına saygıyla selamlıyorum.

İstanbul Altın Borsası, 1992 yılında Sermaye Piyasası Kanunu'nun 40'inci maddesine eklenen 40/A maddesi uyarınca çıkarılan Kıymetli Madenler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik uyarınca faaliyetine başlamıştır. Devlet Bakanlığı makamının...

BAŞKAN – Sayın Başkan, hem ses düzeninizi biraz yaklaştırın hem de sizin beş dakika içerisinde bitirmenizi de rica ediyorum.

İSTANBUL ALTIN BORSASI BAŞKAN VEKİLİ OSMAN SARAÇ – 1995 yılında fiili olarak çalışmalarına başlamıştır. 2010 yılında toplam 58 personeli çalışmaktadır. Hâlihazırda 55 personeli vardır. Personelin tamamının hukuki statüsü işçidir. Mali durum 2010 yılı sonu itibarıyla, 7 milyon 424 bin 58,82 TL gelire karşılık 9 milyon 608 bin 661,92 TL gider meydana gelmiştir. 31/12/2010 yılı sonu itibarıyla hazır değerlerimiz 10 milyon 547 bin 613,37 TL'dir.

İstanbul Altın Borsasının gerek kuruluşuna dayanak teşkil eden yönetmeliklerinde gerekse farklı tarihlerde, bağlı bulunduğu bakanlık vasıtasıyla kendisine çizilmiş hedefleri vardır. Bunlarda en önemlisi kıymetli madenlerde organize bir piyasa, kıymetli taş sektöründe kendisine verilmiş olan, tevdi edilmiş olan görevlerin tamamlanması ve en önemlisi İstanbul Finans Merkezi Projesi çerçevesinde projenin temel dayanaklarından, temel ayaklarından birisi olarak hizmet vermesi şeklindedir.

Kıymetli madenler piyasası, 1995 yılı itibarıyla altınla başlamış, 99'da diğer kıymetli madenler ilave edilmiştir. 2000 yılında kıymetli madenler ödünç piyasası faaliyete başlamıştır ve 2011 yılında da elmas ve kıymetli taş piyasası faaliyetine başlamıştır. Hâlihazırda bu piyasalar dışında baz metal piyasası, lisans piyasası gibi muhtelif piyasa hazırlıkları devam etmektedir. Bu piyasaların tamamının projelendirilmesi, İstanbul Finans Merkezi Projesi çerçevesindedir. İlgili kuruluşlar olan Sermaye Piyasası Kurulunun ve Hazine Müsteşarlığının uygun görüşleri sonrasında bu piyasaların hizmet etmesi, faaliyet göstermesi beklenmektedir. Bir kısmıyla ilgili farklı farklı gelişmeler cereyan etmiştir.

Bunların dışında altının bankacılık sistemi yoluyla kayıt altına alınması, biriktirme hesapları, mevduat hesapları, yastık altı altının ekonomiye kazandırılması gibi farklı suretlerde çeşitli tekniklerle özellikle finans kesiminin, bankacılık kesiminin güçlendirilmesi çalışmalarının bir tarafında da İstanbul Altın Borsası mutlak surette yer almıştır.

Bunlar yapılırken bir yandan bilgi işlem çalışmaları da devam etmektedir. Hâlihazırda borsamızın bütün bir teknik altyapısı tamamıyla elden geçirilmektedir. Umuyoruz ki kısa bir süre içerisinde çok daha yeni hâliyle faaliyet gösterecektir. Hâlihazırda iki küçük kuruluşa iştiraki vardır. Birincisi, İstanbul Altın Rafinerisi A.Ş.'dir. Toplam 14 hissedarın olduğu bu şirkette şirketin ödenmiş sermayesi 30 milyon TL'dir, borsanın hissesi 1.500 TL'dir ancak A grubu hisselerdir. İkincisi,

Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. kamu hizmeti gören bir kuruluştur. Sermaye Piyasası Kanunu'na göre faaliyette bulunan bir kuruluştur. 6 milyon TL sermayesi vardır. Borsanın payı 6 bin TL'dir.

Arz ediyorum.

BAŞKAN – Değerli üyeler, şimdi önerilere geçiyoruz.

2010 yılına ait 3 adet öneri bulunmaktadır.

1'inci öneriyi okutuyorum:

**Öneri 1** - Sermaye Piyasası Kanunu'na 3794 sayılı Kanun'la eklenen 40/A maddesine dayanılarak hazırlanan Kıymetli Madenler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmelik uyarınca tüzel kişiliği haiz kamu kurumu olarak kurulan İstanbul Altın Borsasının kuruluşunun, uygulamadaki aksaklık ve eksiklikler dikkate alınarak kanunla düzenlenmesi için başlatılan çalışmaların bir an önce sonuçlandırılması hususunda ilgili merciler nezdinde girişimlerin sürdürülmesi.

BAŞKAN – Cevap alalım.

İSTANBUL ALTIN BORSASI BAŞKAN VEKİLİ OSMAN SARAÇ – Borsamız bünyesinde öncelikle yönetim kurulu, ardından genel kurul onayından geçen kanun taslağı, ilgili bulunduğumuz kuruluşlar olan Hazine Müsteşarlığına ve Sermaye Piyasası Kuruluna iletilmiştir.

Bu kuruluşlardan konuyla ilgili olarak tarafımıza intikal etmiş herhangi bir somut sonuç bulunmamakla beraber, her iki kuruluşun üst yöneticileri nezdinde fiilen kanun çalışmalarının takibi devam etmektedir. Dolayısıyla ilgili merciler nezdinde başlatılan çalışmalar sürdürülecektir.

BAŞKAN – Sermaye Piyasası Yetkilimiz, buyurun.

SERMAYE PİYASASI KURULU TEMSİLCİSİ ALİ İHSAN GÜNGÖR – Sayın Başkanım, İMKB tarafından kurulumuza gönderilmiş olan tasarı daha önce kurulumuzca da incelendi ancak bu yeni Sermaye Piyasası Kanunu'yla birlikte olsun, bu İMKB'nin özelleştirilmesi ve şirketleştirilmesiyle ilgili çalışmalar kapsamında oluşacak yeni yapının da ,Altın Borsasıyla ilgili yapılacak çalışmaların da dikkate alınması gerektiği değerlendirilerek konunun daha sonra değerlendirileceği karara bağlandı. Bu kapsamda yapılan çalışmalar hâlen devam etmekte olup yeni Sermaye Piyasası Kanunu'yla ortaya çıkacak yapıyla beraber altın borsasıyla ilgili konu da netleşecek.

Arz ederim.

BAŞKAN – 1'inci öneriyle ilgili söz almak isteyen arkadaşımız? Yok.

İzlemeye alıyoruz.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

**Öneri 2** - İstanbul Altın Borsası Toplu İş Sözleşmesinin 50'nci maddesi kapsamında iş akdi sona eren personele ödenen hizmet ikramiyesinin diğer kamu idarelerinde bulunmadığı, sosyal

güvenlik mevzuatı ve İş Kanunu'nda yer almadığı dikkate alınarak uygulamanın Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanlığınca incelenmesi, gerekirse soruşturulması.

BAŞKAN – Sayın Başkan, bu da tabii biraz önceki İstanbul Menkul Kıymetler Borsasını görüşürken gündeme geldi. Bu ayrı bir kurum tabii ama sonuçta Başbakanlık Teftiş Kurulu denetimi devam ediyor, sonuçlanmamış bir iş, bunu mutlak izleyeceğiz ama sizin ilave edeceğiniz bir şey varsa olun alalım. Yazılı olarak bunu aldık, vekil arkadaşlarımız, üyeler bunu okudular ama sonuç netleşmedi. Sizin ilaveniz varsa onu alalım, izleyeceğiz.

İSTANBUL ALTIN BORSASI BAŞKAN VEKİLİ OSMAN SARAÇ – Birkaç cümleyle özetlemek isterim. Bu öneriye katılmadığımızı ifade etmek isterim. Öncelikle Anayasa'nın 53 ve 128'inci maddeleri uyarınca bu yapılan işlem bir toplu sözleşme uygulamasıdır. Dolayısıyla da toplu sözleşmelerin anayasal bir güvence altında olduğunu ifade etmek gerekir.

Öte yandan, Anayasa'nın 90'ıncı maddesi uyarınca, Türkiye iki ayrı ILO Sözleşmesi'nin tarafıdır. Burada da konuyla ilgili olarak toplu sözleşmenin bağlayıcı olduğunu ifade etmek gerekir. Öte yandan Sayıştay Genel Kurulunun konuyla ilgili verdiği iki ayrı karar vardır. Bu kararlar uygulama lehinde değerlendirilmesi gereken kararlardır ve açıktır. Benzer uygulamalar Türkiye Büyük Millet Meclisinin kendi kanununda, personelle ilgili olarak çıkarılmış bulunan düzenlemelerde görülebilir. Anadolu Ajansının yaptığı sözleşmede görülebilir, İMKB'nin yaptığı sözleşmede görülebilir. Dolayısıyla tekil bir uygulama olduğundan bahsetmek mümkün değil. 4857 sayılı İş Kanunu ve eski 1475 sayılı İş Kanunu'nda ve ondan öte Grev ve Lokavt Kanunu'nda konunun yasaklanmadığını, yasaklanan konular arasında bu unsurun bulunmadığını, bu konunun da son derece sarih olduğunu söylemek gerekiyor.

Bir başka nokta: Sayıştay raporunda gösterilen yargı kararı ve benzeri kararların kıdem tazminatının alınmasına ilişkin koruyucu kararlar olduğunun anlaşılması, yasaklayıcı değil koruyucu kararlar olduğunun anlaşılmasının gerekli olduğunu düşünüyorum.

Ve son olarak, menkul kıymet borsalarıyla ilgili olarak Bakanlar Kurulu eliyle bir yönetmelik yayınlanmıştır. Bu yönetmelikte de -İMKB için yayınlanmıştır- Bu ve benzeri pek çok konuyla ilgili olarak bir ödemenin yapılabileceğine dair hükümler yer almıştır. Okumama gerek yoktur zannediyorum, mutlaka belirtilmiştir. Alt ve üst sınırlar konulmaksızın... Dolayısıyla siyasi iradenin de bu noktada tecelli ettiğini, daha doğrusu borsaların yapılanmasıyla beraber siyasi iradenin de bu noktada, bu yönde tecelli ettiğinin...

BAŞKAN – Daha etmedi.

İSTANBUL ALTIN BORSASI BAŞKAN VEKİLİ OSMAN SARAÇ - Yönetmelik efendim, Bakanlar Kurulu kararı olduğu için o anlamda söylüyorum. Yanılıyorsam beni bağışlayın.

Böyle bir çerçeve içerisinde yani Anayasa'dan başlayıp yargı kararlarıyla, kanunlarla başlayan bir süreç içerisinde uygulamanın öneriyle örtüşmediğini arz ediyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şimdi Sayıştayımız böyle bir iddiada bulunuyor. Siz katılmıyorsunuz, Başbakanlık Teftiş Kuruluna konu havale edilmiştir, oranın sonucunu bekliyoruz. Oranın sonucu gelmedikçe bizim bir şey yapmamız mümkün değil.

Söz almak isteyen arkadaşımız yoktu.

Buyurun, size veriyorum Mehmet Bey.

MEHMET GELDİ (Giresun) – Başkanım, ben şunu merak ediyorum: Kıdem tazminatı olarak söyledi Başkan, herhalde sehven söyledi. Hizmet ikramiyesi olarak da söylenmişti daha önceden. Öyle yazıyor. Bu derecede Türkiye Büyük Millet Meclisinde veya başka kurumlarda hizmet ikramiyesi alan var mı ki? Başkan aynı diğer kurumlarda da benzer uygulamalar olduğundan bahsetti.

BAŞKAN – Onu Sayıştaya soracağız.

Başka söz almak isteyen arkadaşımız? Yok.

Sayıştay grup başkanımız, buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, bu konudaki uygulamalar İMKB'de var, onu başlatan İMKB. Altın Borsası da başlatmış ama daha kısmi, daha dar çerçevede. Esas uygulama İMKB'de. Bütün personeli kapsayacak şekilde. Sınırlar var, nispeten daha şey İMKB'ye göre ama daha önce sizin de işaret ettiğiniz gibi, Başbakanlık Teftiş Kurulunun raporunu bekliyoruz, ona göre konuyu yeniden değerlendireceğiz. Raporda da nihai bir karara varılmayacak tabii, bize ışık tutacak, ona göre değerlendirmemizi yapacağız Sayın Başkanım. Sadece İMKB'de var bizim bildiğimiz.

Arz ediyorum efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET GELDİ (Giresun) – Sayın Başkanım, Mehmet Bey'in, bu konuyla ilgili Sayın Altın Borsası Başkanının da söylediği, aslında şundan bahsettiler, Mecliste şöyle bir uygulama oldu: Erken emekli olmak isteyen arkadaşlara dediler ki, siz erken emekli olursanız 30 bin lira fazla vereceğiz, 20 bin lira fazla vereceğiz gibi. İşte hizmet iş sözleşmesi de böyle bir şey galiba. Böyle bir yapılanma oldu. Yani Meclis çatısı altında da bu gerçekleşti. Biz bunun niye verildiğini aslında tartışmıyoruz yani niye oldu da böyle oldu demiyoruz. Bunun bir yasal çerçevesi olsun istiyoruz. Bakalım işte Teftiş Kurulunun rapor sonucu ne diyecek. O zamana kadar Sermaye Piyasası bir düzenleme yaparsa sorun çözülmüş olur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, ikinci önerinin de izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

Üçüncü öneriyi okutuyorum:

### Öneri 3:

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevap alıyoruz.

Cevap 3:

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyeler de yerine getirilecektir.

BAŞKAN – İzlemeye alınmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler...

Kabul edilmiştir.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, şimdi soru-cevap işine geçiyorum genel olarak.

Soru sormak isteyen arkadaşımız?

KEMALETTİN YILMAZ (Afyonkarahisar) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, son birkaç aydır Türkiye üzerinden günlük bir tona yakın altının Türkiye’den İran’a Dubai üzerinden çıktığı, ihraç edildiği noktasında haberler var. Bu reel bir ticaret midir? Yani bunun gerçek olup olmadığını sizlerden öğrenmek istiyorum. Bir de borsamız bu ihracatın neresindedir? Bu konuda bilgi verebilerseniz teşekkür ederim.

Sağ olun.

BAŞKAN – Cevap alalım.

İSTANBUL ALTIN BORSASI BAŞKAN VEKİLİ OSMAN SARAÇ – Sayın Yılmaz’ın sorusuna şöyle cevap vereyim: Borsada kayıt altına alınan bilgilerle borsa dışında gerçekleşen altınla ilgili kıymetli madenlerle ilgili konuları ayırt etmek gerekiyor. Burada borsanın misyonu öncelikle ithalatta gelen altının kayıt altına alınmasıdır yani ithal edilen -üyelerimiz dışında zaten ithalat yetkisine kimse sahip değil- üyeler tarafından ithal edilen her altın mutlaka İstanbul Altın Borsasına getirilir, üç iş günü içerisinde kaydedilir ve alım satımı yapılır. Bu alım satımı yapılan miktarlarla hâli hazırda Türkiye’de stok değer olarak bulunan altınlar veya hurda dönüşümünden mücevheratın eritilmesi neticesinde oluşan külçe altınların alım satımı da yine borsada gerçekleşmekte. Ancak bu ithal dışındakilerin alım satımının borsada gerçekleşme zorunluluğu yoktur yani üyeler dâhil dışarıdan işlem yapabilirler. Üye birbiriyle yaparsa bizle işlem yapmak zorunda ama üye vatandaşla, üye herhangi bir yatırımcıyla iş yapmak istiyorsa o bizle yapılmak durumunda değil. Dolayısıyla farklı farklı piyasaların oluşma imkânı, ihtimali vardır. Dolayısıyla her kayıt her alım satım kaydı bizde gerçekleşmeyebilir. Borsamız da son on yıla baktığımızda yıllık ortalama 200 tonun üzerinde bir işlem hacmine sahiptir. Borsada gerçekleşen işlem hacminden bahsediyorum. Bu dışarıda olan da yüzde 50 böyle bir hacmin olduğunu kabul edersek belki son on yıl ortalaması 300 tonlar seviyesindedir ama bizde sadece kayıtlı olan 200 tonlar seviyesindedir. Türkiye’den yurt dışına giden altınların ise kaydını biz tutmuyoruz.

KEMALETTİN YILMAZ (Afyonkarahisar) – Özellikle İran ve Dubai üzerinden.

İSTANBUL ALTIN BORSASI BAŞKAN VEKİLİ OSMAN SARAÇ – Nereye giderse gitsin kaydını biz tutmuyoruz yani gümrük kapılarıyla o anlamda bir irtibatımız yok. Mevzuatımıza verdiği yetki, görev ve sorumluluk bulunmamaktadır sadece ithal noktasında var, ihraç noktası mücevherat ya da külçe altın, yatırımlık altın şeyimiz yok. Peki bunun takibini yapıyor muyuz? İstatistiksel anlamda, bilgisel anlamda bunun takibini yapıyoruz. Türkiye ile Dubai arasında sürekli bir şekilde külçe altın ticareti vardır. Yani bugüne mahsus değildir yıllardan beri bu ticaret söz konusudur çünkü Dubai, Hindistan kambiyo piyasası son derece devletçi bir yapı olduğu için Dubai Hindistan'ın ön kapısı gibidir. Hindistan dünyanın en büyük altın talep eden, tüketen ülkelerinden bir tanesidir. Dolayısıyla o ticareti Dubai karşılamaktadır kısmen, kısmen de Arap ülkelerinin ihtiyacını karşılamaktadır serbest bir pazar olması hasebiyle. Bizim üyelerimizin bir kısmının da Dubai'de, hemen hemen üçte 1'inin Dubai'de büroları vardır. Oradan Türkiye'ye getirirler, Türkiye'den oraya götürürler. Oradan sonra nereye gidiyor, doğrusu, onu bilebilmek, onu tespit edebilmek bizim adımıza spekülasyon olur. İran'ın alması mümkün müdür? Mümkündür. Elbette ambargo sıkıntısı altında, nakit akışının sıkıntılı olduğu bir ortamda altınla rezervlerini güçlendirme çabası içerisinde olabilir. Türkiye'deki, Türkiye'den geçmiş Türkiye'den bir şekilde ticaret görmüş altınların da İran'a intikal etmesi mümkündür. Onu bilebilmek mümkün değil. Dediğim gibi, kayıtlarını da biz tutmuyoruz. Dolayısıyla net olarak şuraya gidiyor şeklinde bir adres göstermem mümkün değil.

BAŞKAN – Başka soru kaldı mı arkadaşlar? Kalmadı.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, böylelikle görüşmelerimizi tamamladık. İstanbul Altın Borsasının 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü okutuyorum:

#### **Sonuç:**

İstanbul Altın Borsasının 21.03.2011 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2010 yılı bilançosu ve 2.184.603,10 Türk Lirası gider fazlasıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, İstanbul Altın Borsasının 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümü genel görüşlere sunulmuştur.

Değerli üyeler, böylelikle İstanbul Altın Borsasının 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşmelerini tamamladık.

Şimdi, bildiğiniz gibi –evet, heyete çok teşekkür ediyorum- Posta ve Telgraf Teşkilatı Genel Müdürlüğü, Devlet Hava Meydanları İşletmeleri Genel Müdürlüğü 2010 yıllarına ait hesap ve işlemlerinin denetimini yapmak üzere 30.5.2012 çarşamba günü saat 10.30'da toplanmak üzere bugünkü toplantıyı kapatacağım ancak üçüncü köprü ihalesi tamamlanmıştır, İstanbul'a, ülkemize hayırlı olsun. Türk Hava Yollarında... Memur zammıyla ilgili bilgim yok, memur zamları da hayırlı olsun. Türk Hava Yollarındaki grev bitti, uçakla dönebilirsiniz.

Yarın saat 10.30' da toplanmak üzere bugünkü toplantımızı kapatıyorum.  
Hepinize çok teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Kapanma Saati: 18.11